

Nr. 18/19

EESTI SPORDILEHT

Sõja- ja Maandatud Ühineasutus
Hind 30 senti.
No. _____
RAAMATUKOGU

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄALEKANDJA *

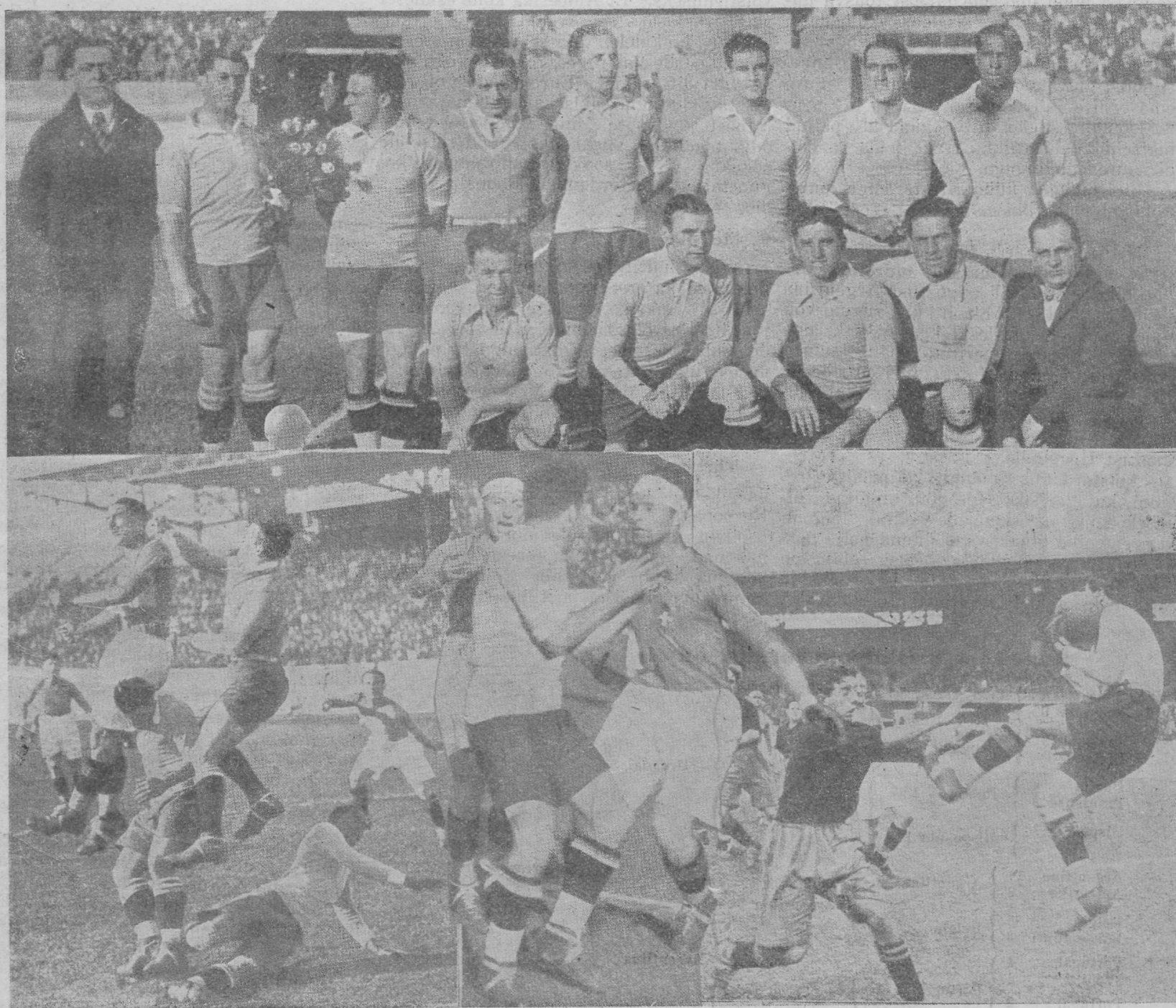
Toimetis ja trükk: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 10. Telefon 9-28. Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 10 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 27. juunil 1928. a.

IX. aastakäik.

Nahkkuuli suurpäevad Amsterdumis

Üleval: Maailmameistri meeskond. Seisavad: Arispe, Scarone, Mazzali, Canaveri, Gestido, Fernandez, Andrade. Põlvitavad: Ürdinaran, Petrone, Campolo ja Cea. All: Kolm momenti Uruguay võidukäigult. Keskel on Petrone ja Caligaris käsitsi kokku minemas.

Olümpia turniiri bilanss

Kahtlematult oleks olümpia jalgpalliturniir Amsterdams palju enam olnud huvitav Euroopa meeskondade täielikumat osavõtul. Skandinaavia riikidest puudusid Rootsi ja Taani, kes mõlemad on tuntud väga mängutugevatena. Kahju oli ka, et Austria, Ungari ja Tšehhoslovakkia puudusid professionalismi tõttu. Nimetatud viie rahvuse ja turniirist osavõtnud kümne Euroopa rahvuse meeskonnaga oleks vana maailm uuele ilmale suutnud ehk edukamat vastupanu avaldada.

Siiski oli olümpia palliturniir 17 rahvuse meeskonna osavõtuga küllalt hea ja ületas oma huvilt tunduvalt Pariisi mängude turniiri, millest osa võttis teatavasti 22 rahvust.

Turniiril sai näha 19 matschi, mis kõik sooritati erakordse elaniga. Esimesel ringil rullisid silmade eest mööda üksi nelja päevaga 9 matschi. Sarnane jalgpalli hulk oleks harilikul ajal võtnud ka kõige suurematelt fanaatikutelt palliisu mõneks heaks kuuks, kuid asja harukordsuse tõttu vaatasid nüüd matsche järjest tõusva huviga. Iga matsch sisaldas küllaldaselt määralt uut mängu kontseptsiooni ja applikatsiooni. Rahvused on, nii üks kui teine, annud universaalsele jalgpallile juure oma erilise rahvusemargi, mis vastav nende loomule. Selle tõttu kandsid paljud matschid ilmutuslikku laadi, mida vaadeldi suure naudinguga.

Kas mängiti nüüd Amsterdams paremini jalgpalli kui nelja aasta eest Pariisis?

Nelja aasta eest tõusis Uruguai kohe peale oma esimest matschi suuremaks favoriidiks. Nüüd oli ennustusi Argentiina heaks turniiri eel rohkem kui Uruguai võiduks. Mõned kõnelesid ka, et sakslaste „soliidselt konstrueeritud mäng“ annab Saksa meeskonnale kui turniiri outsiderile hea schansi. Tegelikult kujunes küll Euroopa parimana selleks outsideriks Itaalia, kes ainsana oli võimas valmistama kaotust Uruguaille.

Amsterdams mängiti kindlalt paremini, kui Pariisis, seda võib kinnitada üldiselt kõigi meeskondade kohta. Jalgpalli arenemine viimase möödunud nelja aasta jooksul on salgamata tõsiasi. Mäng on ühtlasi muutunud — palju kõvemaks ja valjemaks, enam võitlust sisaldavaks.

Saksa-Schveitsi, Prantsuse-Itaalia, Portugal-Jugoslaavia, Hollandi-Uruguai, Saksa-Uruguai ja Itaalia-Uruguai matschid tõendasid seda silmadele petmatult. Oli tugevaid kokkupõrkeid, brutaalseid attaake ja kardetavaid jalalööke. Nii on olümpia jalgpall oma mängulaadilt kujunenud sarnanevaks professionaalide võitlusjalgpallile — vähemalt selles, mis puutub vastase kõrvaldamist õlaga ja takistamist palli juure pääsemisel.

Turniiri päevadel nägi mängimas ja võitlemas kõiki osavõtvaids natsioone, nii et võimalus on ülevaadet anda nende mängutugevusest.

Nõrgemad ja Euroopa üldisest nivoost allapoole olid oma mänguvõimelt P.-Ameerika Ühisriigid, Türgi, Luksemburg ja Meksiko.

Ameeriklastel

puudus esijoonel oskus mängu ülesehitamiseks, mille tõttu üksi juba meeskond ei suutnud vääriliselt kaasa kõnelda edukaks võistlemiseks. Et Ameerika kohe esimesel ringil vastaseks sai Argentiina, oli eriline õnnetus jankidele. Matsch demonstreeris selgelt nende kahe meeskonna mänguklassi suurt differentsi. Eurooplastele oli rõõmustav, et ameeriklased vaatamata oma vähestele võimetele, millesnad ise olid muidugi teadlikud, siiski ette võtsid reisi üle ookeani. Nende soov oli pallirahvuste kogunemisel Amsterdams vähemalt kaasas olla teistega.

Meksiko

mängis primitiivset jalgpalli, kuna mehed ilmutasid ka treeningu puudust. Arvatakse, et Meksiko meestel kodus rohkem tegemist revolutsioonide ja üksteisel peade maha võtmisega, mis jalgpalli mängimiseks üle ei jäta palju aega, nagu naljavalts lausuti. Materjali Meksikol siiski on ja pikemal treeningul võib neist tulla kõigiti rahvusvaheliste võimetega meeskond.

Türkklased

on pikemat aega kontakti pidanud Kesk-Euroopaga. Enne Amsterdami viibis poolkuu meeskond üle kuu aja Prahas, kus nad andsid oma meestele viimast olümpia lihvi. Matschil Egiptuse vastu ilmutasid nad nõrka ja stiililt katkendlikku

mängu. Ei olnud ühtlust, puudus üht ja teist ja olemasolev oli selletõttu vinigreti laadi. 1924. a. Tallinnas jätsid nad meisse suure mulje, kuid nüüd puudus neil see hoogus. Kesk-Euroopa eeskujul püüdisid nad tarvitada puhast kombinatsioonimängu. Selle puudulikul omamisel olid nad aga paratamatu saak kiiretele egiptlastele. Türkklaste esinemine valmistas selle tõttu pettumuse, kuna neilt oodati palju enam.

Luksemburi

oli väga harilik meeskond, kuid oskas oma matschil Belgiaga valmistada meeldivat üllatust. Enne olümpia turniiri sai Luksemburi Lääne-Saksa teiselt garnituurilt peksa 0:6, kuid nüüd Belgia vastu oli luksemburlaste saavutus täiesti austamisväärne. Luksemburi mäng Belgia tugeva meeskonna vastu ulatas kaugele välja Luksemburi võimete harilikudest raamidest. Nende mängus oli suurt võistlusinge, mis tihti võib veel täielikult matta tehniliselt kõrgel seisva vastase rutiini.

Edasi vaadates teisi rahvuseid, kes langesid esimesel ringil, peatume

Schveitsi

juures. Saksa kerge võit 4:0 Schveitsi üle oli üllatus. Saksa ei ole varemalt iialgi saavutanud maavõistlustel sarnast selget ja üleolevat võitu Scheitsi üle kui nüüd Amsterdams. Schveits oli sel olümpia-päeval vahelt ehk erakordselt nõrk. Schveitsi meeskonnal puudus alus meeskonna edule korraliku keskpoolkaitse ja edurivi juhi näol. Nende kahe koha hea täitmine on hädatarvilik faktor edu saavutamiseks. Nappus oli Schveitsil ka võitlusvaimust, mis neid Pariisis nii suurejooneliselt esile tõstis Euroopa meistri kohale.

Hollandlastel

ei vedanud sugugi, et nad kohe esimesel ringil sattusid maailmameistri Uruguai vastu. Hollandi oraanshsärgid võitlesid sitkuse ja järelandmatusega, mis oli haruldane. Alles teise poolaja lõpul, mil Uruguai tegi teise värava, otsustus võitlus lõpulikult. Kaotus Uruguaille 0:2 on Hollandile siiski hea ja märkimisväärne tagajärg. Hollandlased mängisid jõuliselt ja tegid ka palju foule, kuid need läksid vahekohtunikust mööda — tähelepanematult! See nähtus kuulub jalgpalli „diplomaatiasse“. Vilemeheks oli kuulus belglane John Langenus mees, kes harilikult paremaid foulide tundjaid. Nüüd laskis ta hollandlasi talitada Uruguailaste vastu päris vabalt. Ja Uruguai mehed, kes oma diplomaatlikus kontseptsioonis sama osavad kui pallimängus, lasksid hollandlasi foule teha protesteerimatult. Armas publik, muidugi ei pannud lokaalpatrotismi juures tähele oma meeste määrusterikkumisi ja tõukeaktsioone.

Prantsuse

mängis Itaalia vastu üle hariliku hästi ja ilmutas Itaalia tugeva meeskonna vastu koguni suurt vormi, kuid kaotas otsustaval momendil närvid. Juure lisada on küll, et itaallased oma esimesel matschil olid kaugel oma pärastisest vormist.

Tšhiili

võime võib hõlpsalt tõusta sama kõrgele, kui seda praegu on Argentiina ja Uruguai oma. Tšhiili meeskonnal on head kombinatsioonid, mis paiguti ehtschotlik ja selle

Olümpia turniiri tabel.

Saksa 4	}	Saksa 1	}	Uruguai 3	}	Uruguai
Schveits 0						
Uruguai 2	}	Uruguai 4	}	Uruguai	}	Uruguai
Holland 0						
Itaalia 4	}	Itaalia 1:7	}	Itaalia 2	}	Uruguai
Prantsuse 3						
Hispaania 7	}	Hispaania 1:1	}	Uruguai	}	Uruguai
Meksiko 1						
Argentiina 11	}	Argentiina 6	}	Uruguai 1:1 ja 2:1	}	Uruguai
Ameerika 2						
Belgia 5	}	Belgia 3	}	Argentiina 6	}	Uruguai
Luksemburi 3						
Portugal 4	}	Portugal 1	}	Argentiina	}	Uruguai
Tšhiili 2						
Portugal 2	}	Portugal 1	}	Egiptus 0	}	Uruguai
Jugoslaavia 1						
Egiptus 7	}	Egiptus 2	}	Uruguai	}	Uruguai
Türgi 1						

.1 Uruguai; 2. Argentiina; 3. Itaalia. Võistlusel 3. koha pärast, võitis Itaalia Egiptust 11:3.

Ringvaade kaheteistkümnendal tunnil Peame leppima piskuga!

Weel üksainus kuu lahutab meid Amsterdamis suurvõistlustest. Mis nüüd on, see jääb, suurt edenemist selle tüürikena ajaga ei või enam juhtuda, uusi tähti juure ei kasva. Amsterdamis saavutused ja võidud jagunevad peasjalikult nende vahel, kes seni on suutnud end maksma panna.

Kuigi üllatused igal suurvõistlusele võimalikud on üksikjuhustel, nagu seda möödunud jalgpalliturniiril nägime, raiub ennast üldiselt läbi ikka parim, kui oli lugu Uruguai ja Argentiinaga. Nii ei tohiks eelseisvaks olümpiaadi järgukski kahtlust olla, et kergejõustikus esikohale kerkib Ameerika, maadluses Soome. tõstmises vast Saksa. Kaugemad kohad jagunevad juba enam juhuslikult ja alluvad momentide, üllatuste mõjule.

Nende rohkete maade pikas reas, kes esimestest kaugematele kohtadele varitsevad, seisab ka Eesti. Mida saavutame meie?

Optimismiks ei ole palju põhjust. Kuigi Eesti seekord on oma ettevalmistusi suurema põhjalikkuse ja rahakuluga teinud kui kunagi varem, ei julge meie ennustada, et Eesti seisukord kindlam oleks, kui kunagi varem. Pigemini võiks küll sootuks vastupidist väita. Meie oleme ikka nõrgad oma edusammudega, väetikesed oma suursaavutustes, ja teistega võrreldes on meie põhjalik ettevalmistus pealiskaudsus ise.

Olud, aineeline seisukord, rahva ja riigi kehvus seab meile paratamatult piiri, millest meie üle hüpata ei saa, sundides meid kurva ükskõiksusega rahulduma või petliku lootusega ootama jääma sündmuste käiku.

Haljaid olümpia-loorbereid on meile vähe oodata, peaaegu vist mitte sugugi, oleksime vist õnnelikud, kui meie üldise auhinnasaajate nimestikust välja ei jää. Võidakse vast väita, et sarnane pessimism on tuiurikkuv ja ebakohane eel olümpiaadi, kuid asiatu õhulosside ehitamine oleks veel rumalam. Eestlased on seni ikka igalt suurvõistlusest lootnud enam, kui seda lõputagajäried näitasid. Nii räägivad kogemused. Loodame seekord vähem, vast tuleb siis rohkem — võiks niisugusel kaalutlusel kõneleda egoism. Olgu nii!

Pikka aega on meil neetud maadlust selleks hobuseks, kes teisi ebaõnnestunud mehigi rabast välja veab mingile vastu võetavale üldkvalifikatsioonile. Kuid see lootuski ei taha praegu najka nidada. Meie kolm raskemat kaalu on osutunud viimasel ajal õige nigelaks (Loo ja Kusnetsi seliakaotused on veel värskelt meele). Loo on sedavõrd kaalu juure võtnud, et tal noorraskekaalu näasmine peaaegu võimatu. Raskekaalu jaoks on ta aga füüsiliselt liie iõetu.

Loo väljalangemisel noorraskekaalust peaks sinna vist minema O. Pohla. Kuid Pohla on väga ebakindel ja väikse rutiiniga maadleja, kes seni ei ole veel ühelgi tähtsamal väärjvaval võistlusel läbi löönud. Keskaalu Kusnets on tugev, kuid eluviisides korratu ja suhtub asiasse ükskõikselt tuimalt. Paremate tuntud meeste võib ta hästi maadelda, kuid teise stiiliga algajatelegi kaotada.

Kindlamate meestena jäävad kärbeskaalu Pütsep, sulgkaalu Väli ja kergekaalu

Käpp. Pütsep peaks neist kõige kindlam mees olema, kuid ta kannatab viimasel ajal priimabaleriini tujude all, mis asjale kasuks ei ole.

Väli on kahekordne euroopameister, ei ole oma kaalus hulgal ajal kaotust saanud, on võitnud kõiki skandinaavlasti ja keskeurooplasi. Ainult Soome esindaja Toivola, kes määratult tugev ja kaval, seisab ta tiitli ees küsimusmargina.

Käpp on haruldaset tasakaalukas ja ettevaatlik mees, kuid kannatab ikka saatusliku ebaõnne ja ülekohtu all, mis seni kunagi ei ole lasknud teda põhjalikult triumfeerida. Kokkuvõttes oleks hea, kui maadlejad Eestile kolm medaali kinni paneksid.

Tõstjad on väljavaadetest igatahes vaesemad, kui neli aastat tagasi. Raskekaalus on Luhaäär määratumaid edusamme teinud ja seisab küll kogusummaga maailma parematega võrdselt, kuid mehe juures on suureks miinuseks võistlusarvus, lambipalavik, millega ta välisvõistlustel seni ikka läbi kukkunud.

Luhaäärele on vastand Luiga, kes haruldaset head võistluskuraashi omab. Mehel oli aga õnnetus hiljuti haigeks jääda ja tubli tüki võimetes tagasi minna. Võimete juurekasv kuni olümpiaadini ei taha vist veel aga tarvilikku võidu-kogusummat välja anda.

Kukk on keskaalus ainsa tõstjana saavutanud olümpia normi — 315 kg. Kuid see ei tööta veel palju, kui arvesse võtame, et François Roger näiteks on teinud võistlusel 338.

Kergekaalus on Neuland treeningul teinud 310 kg., millest peaks jätkuma auhinna toomiseks, kuid mees ei tunne ise head sõiduisu ja asja teataval määral kohustusena võttes võib see ka ebaõnnestuda. Teine kergekaalu mees — Teitelbaum — on Eesti andekamaid tõstjaid, kuid seisab veel võrdlemisi kaugel olümpia normist.

Kask sulgkaalus on jõust ja energiast hiilgav lihaste tomp, kuid väga räpakas ja ka tehnilise lihvita. Kannatab võrdlust maailma parematega, kuid võib liigtormamisel hiilgavalt läbi kukkuda, 1—2 auhinda ei tohiks tõstmises siiski liig suur lootus olla.

Poksis on olümpia-esindajaks valitud Palm. Mees on ennast peaaegu põhjamaade parimana maksma pannud, kuid kannatab tugevasti treeningu- ja võistlusvõimaluste puudumise all. Võidu väljavaated seetõttu tumedad.

Kergejõustik on jõudsate sammudega meil edasi raiunud, kuid ometigi suurriikide kiirgalopi tempost maha jäänud, nii et meie võitudest praegu tundume kaugemal kui neli aastat tagasi. Olümpianorme ei ole meil ükski kätte saanud, kuid nende lähedale on küüüinud mitu meest. Need oleks eestkätt Feldmann, Beldsinski, Laas ja Meimer.

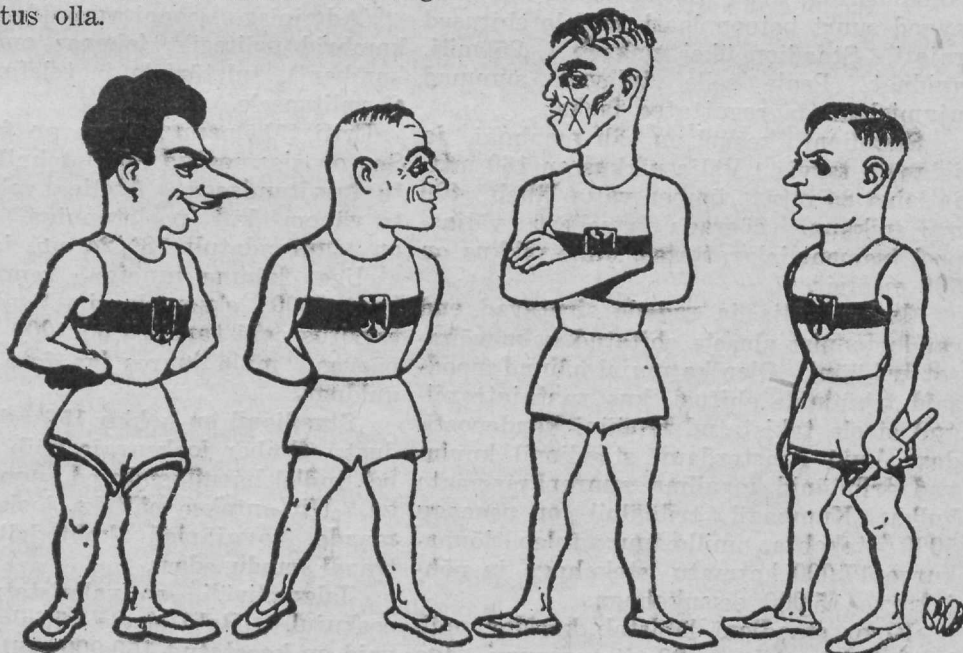
Feldmann, kes muide sama halbtuse all kannatab kui Luhaäär, näib tänava siniski haruldaset kindel olevat, tehes üks-teise järele võistlustõukeid 14—14,50 m. Viimase tagajärgega võib heal õnnel kuuenda koha kinni panna Eestile.

Beldsinski töötab kujuneda Eesti suurrimaks jooksjaks, kuid tema õnnetuseks on maailmas ka Nurmi, Vide, Pélé, Borg, Eklöf ja rida teisi. Võib kõike väljapanes kuidagi eeljooksudes välja paista ja 10.000 meetris (kui ta treeningu tagajärg õige on) ka esimese kümne hulka tulla.

Laas, meie noor maratonimees, kordas ligikaudu katsevõistlustel Lossmanni saavutust ja omab seega mõningaid väliavaateid. Kuid maraton nõuab enam kui üksiki teine jooksumaa suuri kogemusi õiget taktikat ja enesehoidmist. Kas on seda nii noorel mehel?

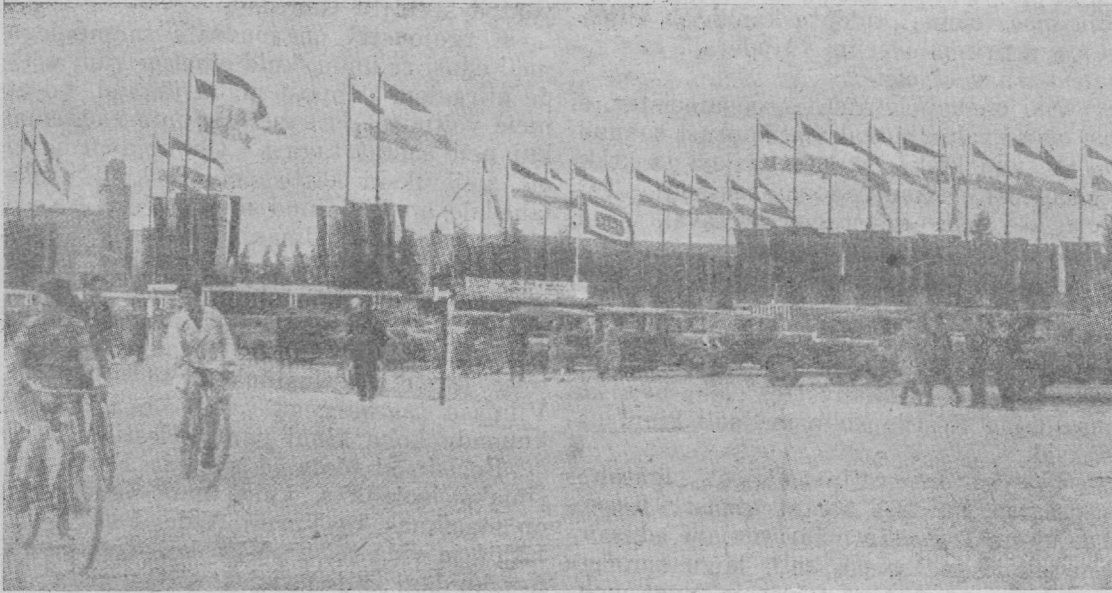
Meimer on praegu kümnevõistluses sarnases vormis, mis ületab Klumbergi suursaavutuse. Kuid see ei ütle veel palju, kuna Klumbergigi võime — endisele tasapinnale püsima jäämisel — praegu enam palju ei oleks kaalunud. Yrjölä, Elkins ja Ko on klass, millele nii kergesti lähedale ei taha saada. Rahvuspunkt ei ole siiski päris võimatu. Sama võib öelda ka Meimeri odaviske kohta, kus ta tunneb võivat 64 meetri piiri rikkuda. Paremal juhul võime Amsterdamis arvestada kergejõustikus vast kolme rahvuspunktiga (kuut esimest meest lugedes), kuna auhinna võitmine eeskätt küll võimatu näib olevat.

Lõpuks ei saa salata, et neiski kalkulaatsioonides tubli doos on optimismi ja traditsioonilise Eesti ebaõnne esiletulekul needki väljavaated 75 % võrra võivad tumeneda.

Saksa loodetavad olümpiavõitjad 4x100 mtr. teatejooksus. Seisavad vasakult: Körning, Houben, dr. Vichmann ja Lammers.

Olümpia staadion Amsterdumis

Olümpia staadion täies lipuehtes.

Jalgpalli turniiri ajal korraldati presimeestele olümpia staadioni lähem vaatlus, mis pakkus palju huvitavat, kuna tänavu valmis saanud olümpia staadion on oma ehituselt maailma kõige moodsamaid ja otstarbekohasemaid.

Staadioni pikkustelg läheb SSW-st NNO-se. Selle tõttu pidurdab maratoni-tribüün põhja- ja idatuuli, kuna peatribüün kaitseb lääne- ja lõunatuulte eest. See on täiesti vastupidine uuest staadionist mõnisada meetrit eemalolevale vanale staadionile, mille pikkustelg on peaaegu vertikaalne uue omale ja selle tõttu oli täiesti katmatu meretuulte eest.

Kogu staadion läks maksuma 2½ miljoni guldnat (375 miljoni sendi ümber). Sellest summast annetas Amsterdami linn 500.000 guldnat (75 milj. senti), kuna avalik koriandus tõi sisse ligi 1 miljon guldnat (150 milj. senti)! Staadion läheb peale olümpia mängusid Hollandi olümpia komitee omanduseks.

Ainult terrääni ehituskõlbulikuks tegemine läks maksuma 1 miljon guldnat, sest peab teadma, et ehitus lasub mitmel tuhandel maa sisse taotud postil, mis kannavad suurt betoonolaati, millele ehitused rajati. Staadion üksi maksab 1, 25 milj. guldnat. Peale selle tulevad summad ujumishalli ja regattatee jaoks.

Staadioni keskel on väli maahoki ja jalgpalli tarvis. Välia pikkus on 160 mtr. ja laius 85 mtr., ümber välia läheb 400 mtr. pikkune sõerada ja sellest väljaspool tsement-jalgrattatee, mille pikkus on 500 meetrit.

Ümber välia ja radade sirutavad end raudbetoonist alusele ehitatud kaks võimsat tribüüni. Olen ka muial näinud moodsaid tribüünide ehitusi, kus vaatajate pilgud ei ole takistatud tribüüni kandepostidest, kuid Amsterdami staadionil kuuluvad tribüünid maailma suurepärasemate hulka. Kumbagil tribüünil on peaaegu 5000 istekohta, mille juure tuleb lõunakurve 17.000 katmatu istekohaga ja põhjakurve 15.000 seisukohaga.

Kogu staadioni lähistab koridor, millel kahel korral on 38 riietusruumi. Iga rahvus saab omale eririietusruumi dushi- ja massaashitoaga. Igas ruumis on telefoni ühendus. Igas ruumis on lahe-

dalt kohta 15 atleedile, kellest iga ühele on oma kapp asjade hoidmiseks. Kaks suuremat riietusruumi on naisvõistlejatele. Neis on kumbagis 8 dushi- ja massaashi ruumi.

Koridorist viib 2 tunnelit radade alt läbi väljale, nii et üle radade sammumine on ära hoitud. Samas koridoris on haigete tuba 24 sängiga ja edasi sportarstlik laboratoorium röntgeni toaga. Oma erilise sissekäik võimaldab vigastatute otsekohest kandmist hospitali. Selle kõrval on loomulikult veel sanitaartoad kergelt vigastatutele.

Peatribüüni väljaspoolsel küljel asub tore vabaõhu terrass, millest avaneb kaunis vaade Hollandi omapärasele maastikule. Terrassi all on hotellisarnaselt sisse seatud foyer ja restoraan, mis võistluste ajal seni juba leidnud elavat tarvitamist.

Edasi on ruume administratsioonile ja sekretariaadile. Pooleldi maa all on vaatega läbi peegelklaasi väljale kuulus tuba nr. 45, milles asub olümpia mängude tehniline juhatus. Ruum on moodsalt sisse seatud telefonidega, valgussignaalide ja mikrofonidega.

Administratsiooni ruumide kõrval on kambrid politseile (olemas on ka vangikamber!), tuletõrjetele ja telefoni-telegraafi valitsusele.

Eriti tähelepanu väärt on foto ateliee. See on sisse seatud kõigi tehniliste uususte tarvitamisega. Ateliee valmistab nende vähem kui poole tunniiga. Ülesvõtted on suurendatult 18×24 sm. ja neid võib ateliee kümne tunniiga reprodutseerida kuni 6000 eksemplaari. Senine fotode tarvitatus palli turniiril oli 1000 tüki ümber päevas, mille juures iga foto hind 1,25 guldnat.

Staadionil on kokku 156 telefoni ühendust. Ümber jooksuraja käib eriline kaabel, millel haruühendused ruum nr 45-draga. Nii antakse näiteks jooksudel vahemaade tagajärjed kohtadelt otsekohe traadi kaudu edasi.

Jalgpalliväli on valmistatud Inolise eeskujul. Rohi ei ole väljale külvatud, vaid on koostatud 150.000 mattast.

Sõerada ei ole veel valmis. Raja ülemine kiht pannakse kohale alles pallitur- niiri lõpu järele Kõigi jooksude finisch

on peatribüüni lõpul, otsekohe pressitribüüni ees, nii siis korraldatud kõige paremini.

Rattasõidu tsemendiraja pikkus on 500 mtr. ja kurvete tõus 36 kraadi 15 min., mis võimaldab kiirust kuni 115 km.

Vasakul ja paremal 46 meetrit kõrge maratonitornist asuvad hallid vehklemise ja raskejõustiku tarvis. Vehklemishallis on 4 rada, mille iga üksiku pikkus 32 meetrit. Korruga saab võistelda 8 paari.

Raskejõustiku hoone, milles peetakse töstmise, maadlus ja poks, lubab ruumi 5000 vaatajale. Võimalus on võistlusi pidada kahel matil ja kahes nöörringis.

Lõpul tuleb nimetada, et Amsterdami olümpia staadioni ehitajaks on võrdlemisi noor arhitekt Jan Wils. Tema on loonud Amsterdami olümpia staadioni, mille iga liin ja detail ilmutab suurteost.

Ülikool-Tartu keskkoolid

pidasid omavahel kergejõustiku duelli, mis 64 punktiga 59 vastu eelmise kasuks lõppes.

Tagajärjed: 100 mtr. — 1. Korol, keskk., 11,7; 2. Kitsing, ülik.; 3. Reisner, ülik.; 4. Nesterov, keskk.

Kuul — 1. Feldmann, ülik., 14,00; 2. Simson, keskk., 13,61; 3. Ivask, ülik., 13,02; Nigol, keskk., 11,75.

Kõrgus — 1. Roht, ülik., 1,70; 2. Sule, keskk., 1,65; 3. Martinson, ülik., 1,65; 4. Nigol 1,60.

1500 mtr. — 1. Pulk, keskk., 4,33,5; 2. Korok, keskk., 4,43,6; 3. Schur, ülik.

Kaugus — 1. Jakobson, keskk., 6,51; 2. Kitsing 6,14; 3. Mägi, keskk., 5,94; 4. Roht 5,77.

110 mtr. tõk. — 1. Reisner 17,3; 2. Keres, keskk., 19,1; 3. Martinson 19,2; 4. Nigol 21,2.

Teivas — 1. Reisner 3,40; 2. Sule, keskk., 3,20; 3. Kallas, ülik., 3,00.

Ketas — 1. Feldmann 40,42; 2. Ivask 38,65; 3. Nigol 37,19; 4. Simson 35,62.

400 mtr. — 1. Korol 54,8; 2. Roht 63,0; 3. Kitsing; 4. Nesterov.

Oda — 1. Schütz, ülik., 55,43; 2. Sule 54,85; 3. Nigol 52,17; 4. Ivask 44,09.

4×100 mtr. — 1. ülikool 48,5; 2. keskk., rinnaosa.

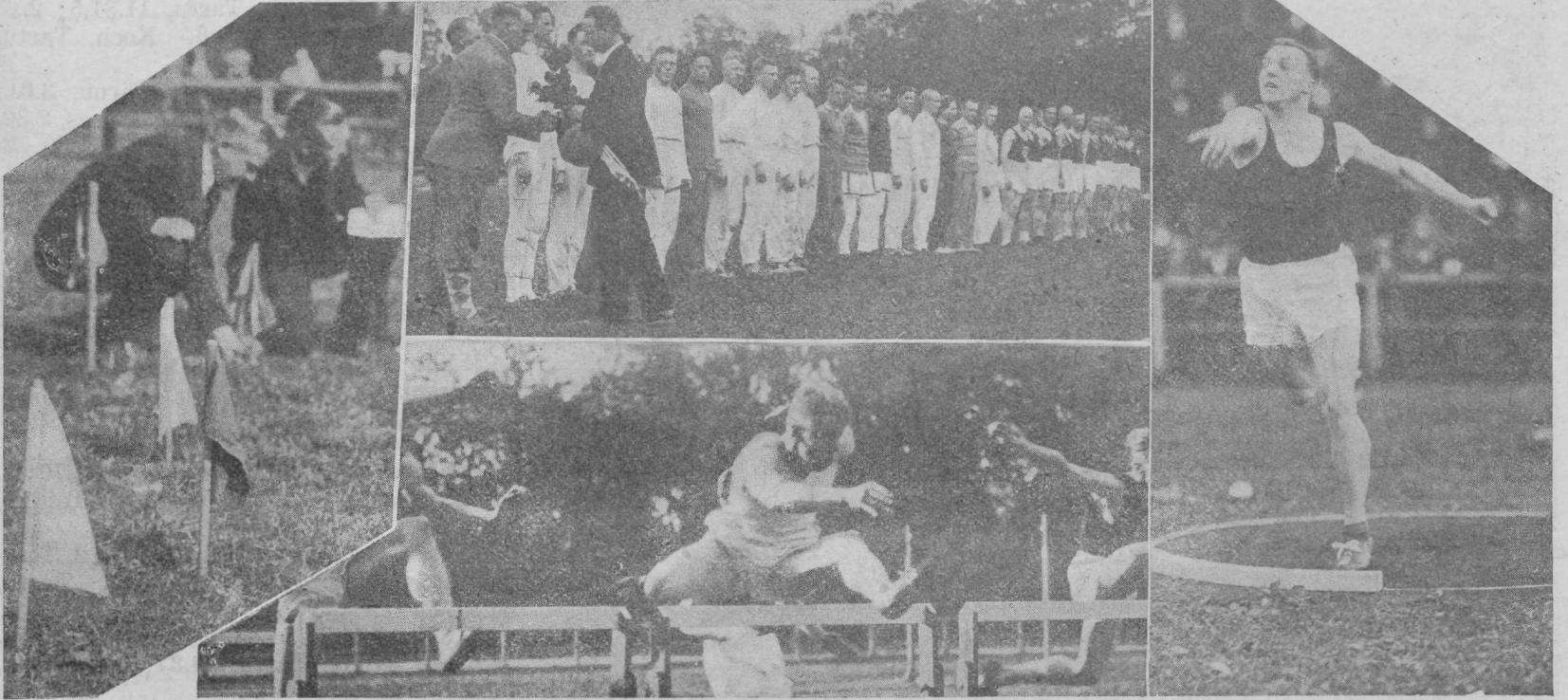
800+400+200+200 mtr. 1. keskk. 4,08,1; 2. ülikool.

Parun Schimmelpennick, Amsterdami olümpia-mängude korraldava toimkonna esimees.

Helsingi võitis kolmandat korda

Terve Eesti ei saa vastu ühele Soome seltsile. Üldises keskpärasuses siiski üksikuid häid saavutusi.

Vasakul: Lippude kogupilt kuulirekordi parandamiselt. Üleval keskel: Võistlejate paraad. Ekraveliidu esimees dr. Veiss annab lillekimbu Soome esindaja Nordbladile. All keskel: Tõkkejooksul. Paremal: Feldmann tõukab rekordi.

Helsingi-Tallinna linnavõistlus on pea ainsaks juhaks meie võistlus- ja võimuluskehvast kergejõustikust, kus mehed laiemal välismaalaste konkurentisiga kokku puutuvad. Selle vastu valmistatakse iga aasta hoolega ja koondatakse kogu Eesti paremad Tallinna lipu alla, kuna Helsingit traditsiooniliselt ikka üks selts — HKV — esindab, jättes meeskonnast välja oma paremaidki jõude.

HKV toob iga aasta meile elevust, kuid asjatult ootame meie, et see elevus ka suuremate tagajärgedeni virgutaks. Edusamme ei saa ju salata, tänava eriti kukkus mõnigi kena tagajärg, kuid meie meeste saavutusvõime üldkokkuvõtte on ikka tuim keskpärasus.

Meil on ikka alles üpris vähe sportlasi, kes seda nime vääriavad, kui mõni neist puudub või sportimisest loobub, siis ei ole kuskiltki asetäitjat võtta. Kui meil tänava näit. oleks veel Alumberg kaasa teinud, oleks võinud võitmine hkv-lastel üle pea kasvada, kuid nüüd tuli mitugi ala üpris õredalt tulle saata.

Seekordsete võistluste suurnumber oli kuulitõuge, mis alal meie klass üldse võrdlemisi kõige kõvem praegu. Feldmanni tõukeid jälgiti naudinguga ja oodatud rekord pakkus teenitud tasu selle mehe püüetele ja hoolsale treeningule.

Beldsinski, kes vaidlematult erakordne talent meie kehvas jooksjate peres, oodati seekord rohkem. Vanameister Villemson põhjendab rekordi äpardumist Beldsinski stiiliveaga, mis pehme maal ei lase teda maksvusele pääseda. Beldsinski hüppab sammul liig palju nimelt õhku, üles, selle asemel, et päkaga edasitõuget teha. Kõvem maa soodustab seda stiili enam. Villemson, kes ise sama pahe all eluaja kannatanud peab Beldsinski stiili muutuse tarvilikuks.

Peale Feldmanni ja Beldsinski olid võistluste parimad saavutused eestlaste poolt Labenti 100 mtr., Reisneri tõkked, Tiisfeldti 400 mtr. ja Margi kolmik.

Soomlastest oli meeldiv üllatus Kokkonen kõrguses, kelle 1.85-t tuleb staadioni hüppepaigal harukordseks pidada. Vanade matadoride ridades olid neil lubavateks noorteks Pitkänen, Tulikoura ja Jounela, kelle paremad päevad igatahes veel ees seisavad. Imestamisväärt väle on ikka veel Koskenniemi, kelle peale aastad ei näi sugugi mõjuvat.

Korraldus võistlustel oli paremaid, mida meie staadion näinud.

Võistluste tehnilised tagajärjed olid: 100 mtr. — 1. Helle, Helsingi, 11,1; 2. Labent, Tallinn, 2 mtr.; 3. Pitkänen, Helsingi, 3,20 mtr.; 4. Keskküll, Tallinn.

200 mtr. — 1. Pitkänen, Helsingi, 23,1; 2. Vahander, Helsingi, 23,7; 3. Keskküll, Tallinn, 1,5 mtr.; 4. Villo, Tallinn, 2,5 mtr.

400 mtr. — 1. Tiisfeldt, Tallinn, 51,8; 2. Huhta, Helsingi, 51,9; 3. Keskküll, Tallinn, 2 mtr.; 4. Husgavfel, Helsingi, rinnaosa.

800 mtr. — 1. Helgas, Helsingi, 2,00,8; 2. Tiisfeldt, Tallinn, 3 mtr.; 3. Huhta, Helsingi, 5,5 mtr.; 4. Estam, Tallinn.

1500 mtr. — 1. Helgas, Helsingi, 4,11,8; 2. Laurson, Tallinn, 4,13,2; 3. Malmelin, Helsingi, 4,17,0.

5000 mtr. — 1. Koskenniemi, Helsingi, 15,29,8; 2. Beldsinski, Tallinn, 15,35,1; 3. Malmelin, Helsingi, 15,39,0; 4. Laurson, Tallinn.

110 mtr. tõk. — 1. Jounela, Helsingi, 16,2; 2. Reisner, Tallinn, 2,5 mtr.; 3. Peltonen, Helsingi, 4,5 mtr.; Villo, Tallinn, 10,5 mtr.

Kaugus — 1. Tulikoura, Helsingi, 6,70; 2. Labent, Tallinn, 6,66; 3. Pitkänen, Helsingi, 6,65; 4. Mark, Tallinn, 6,45.

Kõrgus — 1. Kokkonen, Helsingi, 1,85; 2. Roht, Tallinn, 1,65; 3. Bysa, Tallinn, 1,65; 4. Tulikoura, Helsingi, 1,60.

Kolmik — 1. Rainio, Helsingi, 14,40,5; 2. Mark, Tallinn, 13,81; 3. Tulikoura, Helsingi, 13,75; 4. Labent, Tallinn, 11,94.

Teivas — 1. Rucho, Helsingi, 3,40; 2. Reisner, Tallinn, 3,30; 3. Kokkonen, Helsingi, 3,20 (3,30); 4. Kallas, Tallinn, 3,20.

Kuul — 1. Feldmann, Tallinn, 14,46 (uus Eesti rekord); 2. Takala, Helsingi, 14,08; 3. Neumann, Tallinn, 14,00; 4. Torpo, Helsingi, 13,68.

Ketas — 1. Kalkun, Tallinn, 40,45; 2. Liinat, Tallinn, 40,22; 3. Torpo, Helsingi, 39,51; 4. Takala, Helsingi, 39,28.

Oda — 1. Sule, Tallinn, 55,25; 2. Heikkilä, Helsingi, 52,89; 3. Frei, Tallinn, 50,69; 4. Peltonen, Helsingi, 46,63.

Punktide kogusummast lõppes võistlus Helsingi kasuks 85:68. Eelmisel aastal oli see vastavalt 98:55 ja 1926. aastal 95:58.

Linnavõistlustega ühel ajal peeti staadionil ka olümpia katsevõistlusi maadluses. Võistlus tõi mõningad üllatused enesega kaasa. Nii lõi Ternestin selili Kusnetsi ja Pohla Loo, kes mõlemad olid olümpiamestena ette nähtud. Kumbagi vorm osutus nigelaks, lisaks olid mehed ka upsakust täis ja läksid võrratu üleolevusega matile. Kõneldakse, et Kusnets isegi joobnud olnud. Kergekaalus näitas Käpp paremust Praksi ja Väli üle.

Maadlustagajärjed olid:

kärbeskaal — 1. Ryhänen, 2. Vlot; sulgkaal — 1. Kristal; kergekaal — 1. Käpp, 2. Praks, 3. Väli; keskkaal — 1. Ternestin, 2. Kusnets; poolraskekaal — 1. Vink, 2. Kangro, 3. Palm; raskekaal — 1. Pohla, 2. Loo.

Soome võitis tennises 12:5

Iga mängupäevaga kasvab eestlaste võime

Eesti tennisspordi eliit. Vasakult on näha: Pukk, Lohk, pr. Hesse, Paulson, pr. Nõmmik, pr. Paulson, Lasn, Hiip, Kleinberg ja prl. Bagh.

15.—17. juunini korraldati Tallinnas esimene Eesti-Soome maavõistlus tennises.

Soome, kes hiljuti oli Inglismaale Davis cupi võistlustel kaotanud 0:5 osutus siiski meie parematele üle jõu käivaks vastaseks. Meie esindajad osutusid vähetreenerituteks ja ka taktiliselt madalamal seisvateks soomlastest. Alguses arenes asi Eestile väga ebamugavalt, kuid lõpuole harjuti juba soomlaste mänguga ja suudeti tusedat vastupanu avaldada, ka võite tuua. Meeldivaks lõpuakordiks oli võit paarismängus Soome parima kombinatsiooni üle.

Esimesel võistluspäeval lõi prl. Brunou, Soome, pr. Paulsoni, Eesti, 6:1, 6:2. Grotenfelt, Soome, saavutas võidu Puki, Eesti, üle 6:3, 6:3, 6:3. Granholm, Soome, võitis Kleinbergi, Eesti, 6:1, 6:1, 6:1, sega paarismängus löid prl. Väänänen-Grahn, Soome, prl. Bagh—Lasni, Eesti, 6:3, 6:0 ja prl. Lindfors—Granholm, Soome, pr. ja hra

Paulsoni, Eesti, 6:2, 6:3. Esimese päeva vahekord oli 5:0.

Teisel võistluspäeval võitsid prl. Brunou—Grotenfelt Soome, pr. Hesse—Lohki, Eesti, 6:1, 6:4. Esimese võidu tõi Eestile Paulson võiduga Blombergi üle 6:1, 6:2, 6:3. Järgnes pr. Nõmmiku, Eesti, võit prl. Väänäse üle 6:3, 9:7. Grahn lõi Kleinbergi 6:1, 6:2, 6:3 ja Granholm Lasni 6:2, 6:0, 6:4. Naispaarismängus võitsid prl. Lindfors—Brunou pr. Hesse—prl. Baghi 6:2, 6:3. Päeva vahekord oli 4:2.

Kolmandal võistluspäeval võitis Paulson Grotenfelti 4:6, 6:3, 7:5, 5:7, 6:2 ja Pukk Blombergi 4:6, 6:3, 7:5, 5:7, 6:2. Lasn kaotas Grahnile 5:7, 3:6, 3:6. Prl. Lindfors lõi pr. Hesse 6:3, 6:1. Lasn—Hiip triumfeerisid Granholm—Grotenfelti üle 6:8, 6:2, 4:6, 6:4, 5:7, kuna Grahn—Blomberg Paulson—Kleinbergi löid 6:4, 6:3, 7:5. Päeva vahekord oli 3:3, üldkokkuvõte 12:5 Soome kasuks.

Kaitseliidu päevad Pärnus

Üle pooletußande meße võistlemas

14. kuni 16. juunini peeti Pärnus järjekorralisi kaitseliidu spordipäevi, millest üle riigi üle 500 sportlase osa võttis. Võistluste kava oli paisunud õige laialdaseks, nii et konkurents kees varahommikust kuni hiljaõhtuni. Võistluskavas oli nii puhtsõjalisi, puhtsportlisi kui ka mitmesuguseid kombineeritud võistlusi, nii et pea igale kaitseliitlasele oleks leidunud midagi, millest osa võtta.

Tallinnas samal ajal peetavate Helsingi—Tallinna võistluste tõttu oli konkurentsist eemale jäänud rida paremaid sportlasi. Õuna ka paremate meeste — n. n. eriklassi — saavutusi ei loeta riigivahema auhinna peale käivate võistluste hulka, ei püüdnud malevad panna eriti rõhku oma paremate meeste kohaletoomisele, vaid püüdsid peaasjalikult nooremaid jõude suuremal arvul välja panna. Seetõttu jäi puhtsportlikust seisukohast võistluste üldpilt kehvemaks, kui seda eelmistel aastatel on olnud näha. Seda puudujääki vast tasus siiski endisest elavam osavõtt

nimetatud noorte ja muudel kombineeritud aladel kui ka eeskujulik kord nii masiliste võistluste läbiviimisel.

Erikläss.

Ketas — 1. Neumann, Tallinn, 37.66; 2. Verder, Viru, 36.65; 3. Ivask, Tartu, 36.46.

400 mtr. — 1. Korol, Tartu, 53,0; 2. Pupart, Tallinn, 54,1; 3. Küttim, Tallinn, 54,2.

Kuul — 1. Neumann, Tallinn, 13.73; 2. Tammer, Tallinn, 13.29; 3. Simson, Tartu, 12.53.

Kõrgus — 1. Küttim, Narva, 1.70; 2. Kink, Tartu, 1.65; 3. Martinson, Tartu, 1.65.

Kaugus — 1. Jakobson, 6.59; 2. Niinemägi, Võru, 5.99.

1500mtr — 1. Madisson, Pärnu, 4.26, 2; Vitsut, Narva, 4.31, 1.

Oda — 1. Verder 54.09; 2. Lilienthal, Sakala, 49.50.

5X1000 mtr. — 1. Tartu 14.32, 4; 2. Tallinn 14.34, 1; 3. Sakala.

100 mtr. — 1. Küttim 11,4; 2. Schüts, Tartu, 11, 5; 3. Korol, Tartu, 11,8.

A klass.

Kaugus — 1. Küttim, Narva, 6.26; 2. Nigol, Tartu, 5.95; 3. Kõvamees, Pärnu, 5.91.

Kuul — 1. Kink, Tartu, 11.81,5; 2. Kindsiko, Võru, 11.44; 3. Koch, Tartu, 11.32.

Teivas — 1. Gerberson, Pärnu, 3.01; 2. Järvi, Tartu, 2.80; 3. Kõvamees, 2.80.

Oda — 1. Reitsak, Järva, 51.60; 2. Koch, 50.30; 3. Kõvamees 46.25.

Ketas — 1. Koch 37.65; 2. Nigol 37.55.

Kõrgus — 1. Nigol, Tartu, 1.65; 2. Jaska, Valga, 1.55; 3. Korol, 1.50.

100 mtr. — 1. Pupart, Tall., 11,8; 2. Veiss, Tall., 12,0; 3. Martinson, Tartu, 12,2.

1500 mtr. — 1. Mihelson 4.37,4; 2. Sirm. Viru, 4.38, 2.

B klass.

Kõrgus — 1. Jakobson, Tartu, 1.70; 2. Ernits, Tartu, 1.60; 3. Lepisto, Tallinn, 1.60.

Ketas — 1. Ilves, Tartu, 35.87; 2. Teetsov, Pärnu, 35.24; 3. Jakobson, Tartu, 34.81.

Kuul (5.44 kg.) — 1. Erikson, Tartu, 14.43; 2. Nigol, Tartu, 14.37; 3. Teetsov, Pärnu, 14.22.

1000 mtr. — 1. Luukas, Tallinn, 2.48,0; 2. Mäger, Sakala, 2.48,8; 3. Valdner, Tartu, 2.50,4.

4X100 mtr. — 1. Tartu 47,9; 2. Tallinn 49,0; 3. Pärnu 49,6.

Kaugus — 1. Korol, Tartu, 6.18,5; 2. Pauska, Tartu, 6.00.

Vanad (üle 35 a)

Kaugus — 1. Martin, Tartu, 5.37; 2. Pärn, Pärnu, 5.00; 3. Hausenberg, Tartu, 4.93,5.

Kuul — 1. Raag, Tallinn, 10.54,5; 2. Rähni, Tall., 9.91; 3. Trumm, 9.23.

500 mtr. — 1. Reimann, Tartu, 1.19,2; 2. Terras, Tallinn, 1.22,8.

Kurn — 1. Raag 34.37; 2. Trumm 29.19; 3. Mitt, Pärnu, 28.88.

Meeskonnavõistlused.

Kõieveos võitis Tallinn Tartumaad 2:0 ja Pärnut 2:1. 1. Tallinn, 2. Pärnu, 3. Tartumaa.

Pesapall — 1. Tartu, 2. Pärnu, 3. Tallinn.

Jalgpall — 1. Tallinn, 2. Tartu, 3. Pärnu. Tallinn lõi Pärnut 6:1 (4:1) ja Tartut 3:2 kahekordse lisaaajaga.

Võrkpall — 1. Tallinn, 2. Tartu, 3. Pärnu.

Sõudmine — 1. Võru, 2. Pärnu.

Jalgrattasõidus 25 klm. peale võitis Rossmann, Tall., 58.57; 2. Kerkmann, Sakala, 62.15.

Kõigi võistlusalade kokkuvõttes tuli punktidega esimeseks Tartu malev 497 p.; 2. Tallinn 285; 3. Pärnu 153.

— Cilly Aussem võitis Berliinis tennises hispaanlanna Lily d'Alvarez, keda maailma parimaks praegu Helen Willsi järele peetakse, 6:3, 7:5.

— Aubrey Cockrell jooksis Austinis, Texas, 100 yardi 9,5, mis parem ametlikust ilmarekordist.

Amsterdami elu-olu

Raske on leida linna, kes ise oleks rahul oma kaunistustega. Samane on lugu ka Amsterdamiga. Teada on, et Stokholm pretendeerib põhjamaise Venedigo nimele, kuid sama teeb ka Amsterdam. Igal Amsterdami reisijuhil uhkeldab suurte tähtedega pealkiri: Amsterdam — põhja Venedigo. $\frac{3}{4}$ miljoni elanikuga Amsterdamile annab põhjuse Venedigo nime tarvitamiseks hulk kanaleid ja neist üleminevad silad, mida on küllalt suur arv — 346.

Kanalite ehitamise mõttele Amsterdamis tuldi 1600 a. paiku, mil linn oma selleaegsetes piirides osutus kitsaks järjest kasvavale elanikkonnale. Linna laiendati poolringis ja iga laienduse järele tõmmati linna piiriks uus kanal. See kanalite ehituse mõte ei olnud kuigi erakordne, kuna tol ajal enamalt jaolt iga linn oli maa poolt kaitstud valli ja selle kraaviga. Ja nii tuli linna järk-järgulisel laienemisel juure uusi kanaleid. Nüüd on need kanalid „Amsterdami rikkalik ehe ja kunstiteos, mis kaunis värvilt ja joonelt,“ nagu hollandlased oma kõrges vaimustuses neid kanaleid hindavad.

Mis tulpidemaa suurlinnas Amsterdamis esimesena silma puutub, ja isegi üllatavalt mõjub, on jalgrataste harukordne rohkus. Rattasõitjad täidavad tihedalt tänavaid ja jalgratas on kõige enam tarvitatud liikumis abinõu. Väga palju on naisrattasõitjaid, kes oma rattal liiguvad elegantsetes tualettides.

Linna mereäärse ja madala asukoha tõttu on linnas peaaegu alati tuult. Välismaalastest pressimehed arvavad, et sel alalisel tuulel ei puudu halvav mõju suviste kergejõustiku mängude tagajärgedele.

Kergejõustiku sõerada staadionil ei ole veel kaugeltki valmis. Selle kohta on samuti asjatundlikke arvamisi, et rada tema valmisaamisel jääb oma kvaliteedilt allpoole Colombes'i maailmakuulsat kiiret jooksurada.

Staadioni harilikuks muusikaks on grammofon, mida edasiantakse valjuhääldajate kaudu. Repertuaariks tükke koomilistest ooperitest, mõni marss ja fox-trotte. Suurtel matschidel mängib kuninganna grenadeeride 70-meheline orkester, milles 20 vilepilli mängijat.

Publik on meie oludega võrreldes harukordselt temperamendikas, suured pallientusiastid, kuna jalgpall on Hollandi kõige populaarim spordiala. Vanal staadionil, mis samuti monumentaalne ehitus 25.000 vaatajale, puudub näiteks jooksurada. Publikus on rõhuvas enamuses mehed, kuna naised on vähe näha. Vahekohtuniku ees tuntakse suurt respekti ja ka silmnähtavalt ja jämedate eksimiste puhul ei tehta lärmi. Publik armastab alati ergutada nõrgemat, võitja saavutusi võeti kui endast mõistetavaid, kuna kaotajat kiideti palju enam. Tunderikkalt nimetati seda nõrkade toetamist „kauniks shestiks“. Kui väljal asi tõepolest oleks kujunenud publiku soovi järele, siis oleks maailm seisnud kurioosumi ees, et olümpia finaalis ei oleks kokku sattunud Uruguai ja Argentiina, vaid Luksemburi ja Mehhiko!

Matschid peeti äripäeviti harilikult kell 7 õhtul, kuna hollandlastel kella 5—6 vahel on lõuna. Amsterdamis süüakse hommikul väga komfortaablilt, kuna keskpäeval võetakse ainult väike lunch ja õhtul

Pallititaaside heitluselt. Nasazzi ja Andrade (Uruguai) tõrjuvad Orsi (Argentiina) pealetungi.

kell 6 tuleb alles tõelik lõuna. Seda viimast süüakse täiesti ilma leiva ja saiata, mis meile võerastav. Söömises, nagu kirjeldatud, valitseb Hollandis anglo-ameerika mood. Meie Amsterdamis konsul on Eesti meeskonnale suvisteks mängudeks korteri valmis vaadanud. Öö-päev maksab seal täieliku pansiooniga mehe kohta 7 guldenit, meie rahas 1050 senti, mida tuleb pidada keskmiseks hinnaks.

Hollandi elumajad on kitsad ja kõrged. Trepp elumaja keskel on äärmiselt järsk ja ennem on võimalik Kilimandsharo või Gausizankari tippu jõuda tormijooksuga, kui sarnase Hollandi „Bovenhuis“ treppi mööda traavi teha. Iga maja katuse alt ulatab välja metallpalk bloki jaoks, mille kaudu mööblit ja muud kraami üles tõmmatakse ja akende kaudu tubadesse asetatakse, kuna trepid on sedavõrd kitsad, et neil kaks inimest üksteisest mööda pääsevad ainult hädavaevalt. Korra oli võimalus näha, kuidas üks mitte kaljukindlalt jalgadel püsiv hollandlane seda „õhulif-

ti“ tarvitas voodisse pääsemiseks. Mees istus korvi pesupakkidele ja kogu koorem tõusis neljandale korrale. Mehe õnneks ei juhtunud kohal olema politseid, kuna sarnane „lifti“ tarvitamine inimeste transpordiks on keelatud.

Baare, kus õlut ja igasuguseid segu- sid juuakse, on Amsterdamis ülirohkest. Lokaale, kus tantsida saab, on aga ainult pooltosina ümber. Kõik lokaalid sulutakse harilikult kl. 12 öösel, kuid olümpiamängude puhul võivad nad lahti olla kl. 1-ni. Samuti liigub ka tramm olümpiamängude perioodil tund aega kauem, nimelt kl. 1-ni öösel.

Lippudega on kogu Amsterdam ehitud lihtsalt hullupööraselt. Mõnel hoonel üksi kümmekond väiksemat, mis kui laevadel ühte nõõri aetud. Kõigi rahwaste lippusid, muidugi ka meie trikoloori.

— Amsterdamis linnameeskond võitis Kairo 1:0, kuid Hollandi rahvusmeeskond sai Egiptuselt 1:2 lüüa.

Saksa olümpia portselani purustajana

Nagu sakslased tagant järele asja kainemalt käsitades ise kirjutavad, kõnelatakse veel mitu aastat peale Amsterdami mängude lõppemist edasi Saksamaast kui rahurikkujast üheksandate olümpiamängude harmoonilisel rahvaste kontserdil ja ollakse veendunud, et Saksa spordi ringkondades Potsdami keiserriiklik vaim ikka edasi elab. Sarnase olukorra on esile kutsunud Saksa-Uruguai matsch. mis oli Saksa nimele suur löök.

Lohutav on, et osa sakslasi mõistavad asja hinnata õigelt seisukohalt, nii nagu seda matschi puhul tegi kogu maailma avalik arvamine—ajakirjandus. Saksa mõjuka spordiajakirja „Kickeri“ väljaandja Benemann kirjutab matschi puhul: Meie ei ela (Saksa) ju üksikul saarel ja seisame kaaluva faktori ees, mille nimeks on avalik arvamine. On paljuid põhjusi, mis selgitavad Saksa mängijate vigu, kuid ei ole ühtki, mis neid võiks vabandada. 4:0 võidu juures (Schveitsi üle) on kerge teha head figuuri, kuid 1:4 kaotusel (Uruguai) on raske alalhoida sportlikku värilikkust.

Amsterdams äratas sakslaste toores mäng Uruguai vastu kohe ideede assotsiatsiooni maailma sõjaga kogu publikus. Tulid uuesti meele sakslaste poolt maailmasõjas tehtud koledused. Ei ole ime, et Saksa-Uruguai matschi järele üks Lõuna-Ameerika reporter kaabeldas Montevideosse, et „sakslased tarvitavad võistlusel kõiki abinõusid, puudusid ainult granaadid ja kuulipildujad.“

Juba Prantsuse-Itaalia matschil tuli esile mõningaid ägeduse purskeid. Portugali-Jueroslaavia matschil juhtus ebameeldiv kokkupõrge ja Saksa-Schveitsi võistlust ei peetud sammetkinnastega. Suid Saksa-Uruguai matsch oli selle poolest ainulaadne. Aeg-ajalt võis küsida, kas võistlus ei lõpe korraliku poksiga.

Kui 35 minuti järele Saksa meesk. kapten th. Kalb kõrvaldati, siis olid sakslastelegi kõik lootused möödas. Suurvõistluse hiilgepunktid olid Petrone imetore läbimurre, mille järele ta hästi platseeritud löögiga viis Uruguai juhtimisele, siis Stuhlfauthi hiilgetöö saksa väravas ja Uruguai kombineeritud pealetung, mis lõppes Cea löögiga kümnele meetrile pisut üle värava. Peale võistlust jäi aga suhu kibe maik sakslaste ootamatult halvast esinemisest.

Võistluse vahekohtunik Jussuf Mohamed, kes Egiptuse kõrgem riigiametnik, naudib oma kodumaal suurt austust. Vahekohtunikuna on ta tuntud Viini Rapid ja Budapesti FTC 11-ne võistluse juhijana nim. Kesk-Euroopa meeskondade võistlusreisil Egiptusesse. Pariisi olümpiaadil juhtis ta Hollandi-Rootsi võistlust kolmanda koha pärast ja kõrvaldas sellel võistlusel mängust Rootsi forvardi Dahli. Peale selle on Mohamed Prahast juhtinud üht Sparta-Slavia matschi ja Pariisis Iiri-Eesti maavõistlust. Nii siis väga suure staashiga vilemees. Uruguai-Saksa matschi juhtis ta sakslaste eneste soovil. Mohamedi „vorm“ sel matschil ei olnud just etteheitetult hea, kuid ka mitte liig halb. Sakslaste maruhullustuslikkuse juures mängu täiesti vaiksena hoida oli igatahes väga raske ülesanne. Siiski on liialdus, et Mohamed oli vahekohtunikuna „hiilgevormis“, nagu kirjutasi mõned Hollandi le-

hed. Samuti on teisest küljest suur liialdus, et Mohamed oli võistluse ainus „patuoinas“, missugune nimetus pärit Saksa poolt.

Sakslaste siht edaspidiseks on oma võistlejatele ja publikule selgeks teha, et otsustav ei ole võit, vaid võistlemise viis. Seda on tarvis tähele panna ka meie mängijatel ja publikul, eriti mis käib meie klubide vaheliste võistluste kohta.

Oma laadilt seisab Uruguai-Saksa matsch viimaste olümpia turniiride seas ainukesena. Kohatu ei ole ütelnud, et sarnaste matschide juures olümpia mängud kaotavad oma mõtte. Olümpia portselan on väga kaunis, kuid selle juures ka habras asi, ja see oli olümpia portselani põhku purustamine, millega Saksa marurahvuslik meeskond tuli toime Amsterdams. Saksa meeskonna võistlusdevis oli „võit iga hinna eest ja iga abinõuga.“ Suurtel spordivõistlustel ei puudu kunagi kardetavus, mida neile annab üle arendatud schovinism, ja kui spordivõistlused peavad teenima eksalteeritud natsionalismi, siis kaotab sport oma sihi. Kogu maailmas ihaldatakse loomulikult oma meeskonna võitu, kuid see peab sündima lojaalselt ausa mängu määrustele. Vastasel korral muutub vormel, et „spordil ei ole isamaad“ groteskiks sõnakäänuks.

Saksa-Uruguai matschil tehti mõndagi, mille jaoks oli vähe vahekohtuniku otsustest, vaid millele kohane oli nuhtlusseadustik.

Lohutav on, et Saksa esinemine pörkas kogu maailma avaliku arvamise vastu ja ei jäänud sakslasi moraalselt hukkamõistva sanktsioonita. See oli omalaadi garantii, et järgnevatel võistlustel enam rõhku pandi fairnessile, mis hädatarvilik olümpia mängude olemasolule.

Prantsuse-Itaalia-Schveitsi

kolmikmaavõistlus Pariisis tõi võitjaks Prantsuse 132 punktiga Itaalia 108 ja Schveitsi 69 vastu.

100 mtr. — 1. Cerbonney, Prants., 11,4.
400 mtr. — 1. Freger, Prants., 50,0;
2. Imbach, Schveits.
800 mtr. — 1. Martin, Prants., 1,55,0;
2. Vianello, Itaalia, 1,55,2; 3. Martin, Schveits, 1,56,4.

1500 mtr. — 1. Ladoumegue, Prants., 3,55,2; Beccali, Itaalia, 3,59,6;

3. Cominotto, Itaalia, 4,01,4.

5000 mtr. — 1. Pélé, Prants., 15,04,8;
2. Bedari, Prants., 15,10,8.

100 mtr. tõk. — 1. Sempé, Prants., 15,8.

400 mtr. tõk. — 1. Facelli, Itaalia 53,8; 2. Viel, Prants., 55,0.

4×100 mtr. — 1. Prantsuse 41,6; 2. Schveits; 3. Itaalia.

4×400 mtr. — 1. Prantsuse 3,20,4; 2. Itaalia; 3. Schveits.

Kaugus — 1. Tommasi, It., 6,95; 2. Flouret, Prants., 6,92; 3. Sutter, Schv., 6,89.

Kõrgus — Cherrier ja Menard, Prants., ning Palmieri, Itaalia, 1,85.

Teivas — Ramadier ja Vauthier, Pr., 3. Innocenti, Itaalia, 3,40.

Kuul — 1. Nuesch, Schv., 13,85; 2. Vogler, Schv., 13,49.

Ketas — 1. Noel, Pr., 44,09; 2. Conurbia, Schv., 43,18.

Vasar — 1. Poggioli, It., 47,56; 2. Zeni, It., 42,88.

Oda — 1. Degland, Prants., 61,34; 2. Dominutti, It., 56,84; 3. Schumacher, Schv., 56,82.

— 10. rügemendi võistlustel, millest 344 sportlast osa võtsid, jooksis Volmann 100 mtr. 11,7, Elberg 200 mtr. 24,7, Estam 400 mtr. 54,3, 800 mtr. 2,08,4 ja 1500 mtr. 4,27,5.

— Elkins püstitas Ameerika rekordi 10-võistluses 7802,17 punktiga, näidates üksikaavutustena: 11,2 — 7,21 — 12,56 — 1,80 — 54,0 — 16,4 — 37,63 — 3,50 — 51,50 — 4,52,0.

— Dobermann hüppas Weimaris uue Saksa rekordi kauguses 7,64,5. Hirschfeld tõukas kahega kuuli 27,96 (paremaga 15,73), Paulus heitis ketast 47,52 ja 4×100 mtr. jooksid Geerling, Wichmann, Metzger ja Salz 41,0.

— Szepes viskas Ungari rekordi odas 64,26. Samas jooksis Barsi 800 mtr. 1,56,6, Darany tõukas kuuli 14,63 ja Egri heitistis ketast 45,18.

— Prl. Junker jooksis Kasselis 100 mtr. ilmarekordi 12,1. Samas hüppas prl. Notte kõrgust 1,54,5.

— Körnig võitis Budapestis 100 mtr. 10,6 ja 200 mtr. 22,4. Balogh hüppas Ungari rekordi kauguses 7,22.

***

Jalgpalli progressi tähe all.

1936. aasta olümpia turniiri finaalis seisid vastamisi laplaste ja buschmeeni meeskonnad. Pealtvaatajad jäid aga meelikõitvast pallinaudingust ilma, kuna kõrge pallikultuuriga buschmeeni olid võidu garanteerimiseks endile virtuooslikud laplased hommikueinena nahka pistnud.

***

Knock-out 9 rahvusele

Olümpia turniiri esimene ring

Portugal-Tschii 4:2 (2:2).

Esimese ülemere-meeskonna väljalöömine.

40 minuti järele seisis Tschii tänu oma frapantsile kiirusele ja kahele hiilgelöögile juhtimisel 2:0. üks Saksa ajakirjanik, keda sel momendil apraadi juure kutsuti, andis selle seisu kohe poolaja resultaadina edasi. Mees ei olnud vähe üllatatud, kui ta 43. minutil tagasi tulles nägi toredalt mängivaid portugallasi ühe minuti jooksul tegevad kaks väravat, nii et poolaeg lõppes 2:2.

Tschii väravad tulid ff. Subiabre'lt (4. min.) ja vs. Carbonelli (17. min.). Neist oli esimene turniiri hiilgavamaid väravaid, tehtud täisvõllenga 16. meetrit. Portugal tegi oma tasuväravad 20 sek. vahetega 43. min. lähedalt maalt. Teisel poolajal pressisid „portud“ tugevasti, kuna tschiillastel näis puudus olevat vastupidavusest. 25 min. enne lõppu oli Portugali võit 4:2 juba käes.

Portugal meeldis üldiselt tugewasti. Punasärkide mäng ilmutas suurt arenemist nelja aasta jooksul — arvatud ajast, mil uruguailased Pariisi tulekul maandusid Portugalis ja seal pidasid rea võistlusi. Portugallased on „urudelt“ palju õppinud ja kopeerinud. Parem mees väljal oli „portude“ th. A. Sivla, kel oli haruldast liikuvust ja söötis oma forwardeid väga akuraatselt. Kardetavad mehed olid ka ääreforwardid Mota Fonseca ja I. M. Martins. Märkida on, et kornereid löid portugallased mitte otsekohe värava ette, vaid 16 mtr. jonele. Üks neist toimetati söödu järele sisse.

Tschiiil oli suurest klassist löögivõimas ff. Subiabre. Algul näis Tschii kindla võitjana, kuid teisel poolajal lõppes meeskonnal aur otsa.

Matschi juhtis seekord üldisel arvamisel väga hästi Jussuf Mohamed (Egiptus).

Belgia-Luksemburi 5:3 (3:3).

Vapper Benjamin.

Luksemburi, turniiri Benjamin. oli võistlusel Belgia vastu väljavaatetus positsioonis, kuid Luksemburi suurhertsoglinna pallimehed said valmis tubli vembuga. See andis võistlusele huvi, kuna Luksemburi primitiivne mäng muidu ei olnud kuigi tähelepanuväärne.

„Punased kuradid“, nagu belglased hüüavad oma rahvusmeeskonda, algasid üleolevalt ja juhtisid peatselt 3:0, siis tegi Luksemburi 3:1 ja 44. minutil üksteise otsa 3:2 ja 3:3! Teisel poolajal võtsid belglased ennest kokku ja lõpetasid viis kolmega võistluse, mille kohta ette võis 1000:1 vastu vedada kihla Belgia võidupeale.

Ekstraklassi mees on belglastel nende ff. R. E. M. Braine, kelle pallikäsitlus — dribbling ja rasantne löök on võrdne inglise paremate profide omale. Mehel oli korra varemalt juba taskus kontrakt ühes inglise profide meeskonnas mängimiseks, kuid Braine'i kodumajased pallijuhid suutsid mehe Belgiale alles hoida.

Võistluse kohtunik oli jälle eksoot-argentiinlane Lorenzo Martinez, kes kuulus parimasse kvaliteeti.

Saksa - Schweits 4:0 (2:0).

Sakslaste tüse start.

1912. a. Stokholmi mängude järele astusid sakslased peale 16-me aastast vaheaega nüüd Amsterdamis jälle olümpiaareenile.

25000 vaataja ette, millest mitu head tuhat oli sakslasi, ilmusid meeskonnad järgmiste nimedega: Saksa — Stuhlfauth; Beier-Weiber; Knöpfe-Kalb-Leinberger; Albrecht-Hornauer-Pöt-

tinger-Hofmann (Merane)-L. Hofmann. Schweits: Sechenhay; Weiler-Ramseyer; de Lavallaz-Pichler-Fässler; Tchirren-Jaeggi-Diedrich-Abegglen-Balli. Neist on neli sama meest, kes Pariisist Schweitsile töid Euroopa meistri tiitli. Algville võistlusele andis tubli kohtunik Eijmers, Hollandi.

Sakslased teevad tugevat mängu. Kaitsjad seisavad äärtel, hoides vastase ääreforwardeid, kuna küljehalfid enam seespool töötavad. 1:0 teeb Saksa heaks vs. Hofmann 16 meetri löögiga täielt jooksult sügavale paremasse nurka. Poolaja lõpul tuleb ps. Hornauerilt 2:0 (42.min.), millega poolajale minnakse. Teisel poolajal teeb Merane mees Hofmann 3:0 (30.m.) ja 4:0 (42.m.). Neist oli nr. 3 tehtud äärm. terava nurga all — ainult 2 m. oudi jonele, kuna löögidist. oli 8 meetrit. Nurgalööke 7:3 Saksa heaks.

Sakslaste parim forvard oli vs. Hofmann, kes saavutas hat-trick'i ja oli kaugelt üle oma kõrvalmeeste. Stuhlfauthil väravas oli ainsaks töökas Schweitsi ääreforwardite tsenderduste kinni napsamine, mida mees tegi suure kindlusega.

Schweitsi meeskond oma logisevas vormis ei suutnud ühtki momenti olla sakslastele eriti kardetav. Nörk oli edurivi, kuid veel nõrgem poolkaitse, kes vähe avitas oma forwardeid. Vs. Abegglen, Pariisi turniiri kuulsamaid forwardeid, oli nüüdseks hoonis muutunud. Nüüdset Abeggleni võib võrrelda meie Jolliga (tema paremas vormis), kuna Abegglenil ja Jollil on ka kasvu sarnadust. Veel paralleele: Stuhlfauth tuletab tugevalt meelde Tineri, keda Rootsi lehed juba läinud aastal võrdlesid Stuhlfauthiga. Raskekaalulisel Saksa th. Kalbi on nii kogult kui mängult jälle palju ühist, nüüd mullas puhkawa, meie Kapsaga-Kuulmanniga. Viimasel oli küll Kalbi vastu paremus — nimelt oli Kapsas üldiselt fairima mänguga mees kui Kalb.

Peale võitu läksid sakslastest vaatajad kõlada tugevalt: „Deutschland, Deutschland über alles“.

Egiptus - Türgi 7:1 (2:0).

Vaaraode järeltulejate nätlatus.

Pariisist serveerisid egiptlased suurüllatusena knock-out'i kolme kuivaga Ungarile ja nüüd Amsterdamis alustasid Tutankhamoni lapselapsed samuti üllatusega. Nad löid türkklasi 7:1, mis tagajärje suuruse poolest turniiri senine rekord. Türlased on ometi tuntud tublide ja temperamentlike mängijatega, nagu meil publikulgi seda 1924. a. Tallinnas võimalus oli näha. Ka nüüd oli türkklaste 6 Tallinnas võitnud meest mängus.

Vahekohtunikuks oli prantsl. Slavick, kes Pariisist juhtis finaali Uruguai-Schweits. Mees on nüüdseks muutunud äärmiselt kõhukaks ja selle tõttu vähe liikuvaks. Meelepaha ei olnud väike, kui vilemees türlaste algpressi lõpetas asjata penaltiga egiptlaste heaks, mis sisse ei jäänud löömata. Poolaja seis on 2:0.

Teisel poolajal domineerib Egiptus kaugelt. Seis tõuseb kuusnullile, millega egiptlaste väravate tegemine „ladina keel“ esialgu otsas. Türlased muutuvad tragimateks ja teevad 7000 vaataja juubeldusel oma auvärava. Veel kord pääsevad egiptlased läbi ja lõpu seis 7:1 on käes. Lõpuminutid kuuluvad türlastele, kes peale tungisid otse hullustuslikult. Nurgalööke oli vastupidiselt: 9:2 Türgi heaks.

Türlased said matschiga kõva õpetuse egiptlastelt, kelle mäng oli küllalt imestustäratav. Selle juure nõuab märkimist, et parem türlane väljal oli vv. Ulvi. Kuid kahe Egiptuse Mohamedi, üks tsentrforvard, teine paremäär, löökide vastu ei oleks aidanud ka kolm Zamorat Türgi väravas. Üks 16 mtr. nomm oli nii tugev, et Türgi väike väravaaht lendas koos palliga võrku. Egiptlased on uskumatult kiired — kõik selged spinterid. Pealetungid nende väravasse on kõik 11 meest värava ees ja juba paar sekundit hiljem tungivad nad 8 mehega vastase värava peale. Võistlusvälja liikumise elastiilisus oli otse rabav.

Itaalia - Prantsuse 4:3 (3:2).

Mussolini meeste õnnelik võit.

Turniiri kolmas päev pakkus vaatamiseks palju tööd. Mitte vähem kui kolm võistlust järjekorras. Neist kaks olümpia staadionil, nagu kõik senised ja üks vanal staadionil.

Avamänguks oli suurvõistlus Itaalia-Prantsuse. Tribüünidel oli pooldajaid mõlemal arvuliselt vähe, kuid need oskasid sellele vaatamata teha

vägevat kisa. Jalgpall, mida mõlemad meeskonnad esitasid, oli temperamentikas rahvusmäng.

Itaalia fashistid tulid väljale valgetes särkides, kuna nad loosi läbi pidid loobuma oma alalistest azuursinistest, millele lähedane sinine on ka Prantsuse rahvusmeeskonna särkide värv. Fashistlikult publikut tervitanud Itaalia meeskond oli järgmiste nimedega: de Pra; Rosetta-Caligaris; Pietroboni-Bernardini-Janni; Rivolta-Baloncieri-Banchero-Rossetti-Levratto.

Prantsuse 11: Thepot; Wallet-Domergue; Cantrel-Dauphin-Villaplane; Devaquez-Brouzes-Nicolas-Pavillard-Langiller.

Itaalia esialgset survet stoppab Prantsuse kaitse hästi vastase ofsaidi panekuga. Püües hõvitav oli näha, et vastase edurivi halval kohane misel on siiski jäänud hea võimalus vastaste pealetungide likvideerimiseks endise one back süsteemi asemel tarvitada non-back süsteemi. Prantsuse edurivi dünaamilisem mees on paremäär Devaquez, hüüdnimega „sulot“. Parema tiiva tubli läbimurdekombiini järele lööb p. s. Brouzes 15. min. 1:0 Prantsuse heaks. Pall oli madal ja läks sooni, nii et de Pra robinsonaad osutus tagajärjetuks. Paar minutit hiljem teeb sama mees Nicolas' latilöögi järele 2:0. Vaid pool minutit hiljem viib v. s. Rosetti seis 15 meetri löögiga üle nurga seisu kaks: ühele.

Itaalia vasakäär Levratto pannakse viis korra järjestikku ofsaidi. Palli saamise momendil on kõik Prantsuse kaitsjad eest kadunud kui tina tuhka ja Lavretto on selle non-back süsteemi maitsmisel vihast päris triibuline. Pealetungidel on Prantsuse oma tormikusega kardetav. De Pra päästab ühe löögi robinsonaadiga ja viskab nüüd palli suures hädas korneri, kuna oli kardetav, et Prantsuse forvardid ta koos palliga läbi hakivad. Siis puudub Nicolas' väravast ainult noole juuksekarva võrra, 39. minutil saavutab Itaalia viigi 2:2. Prants. v. v. Thepot' rusikalöögi korneri vastuvõtmisel ei vii palli küllalt kaugele ja v. ä. Levratto teeb läbi meeste tihniku värava. Omakorda võtab de Pra palli prantslase jalalt ja äärelusena tekib meeste hunnik värava ette, mille vundamendiks on palliga maas pikutav de Pra.

Kõlab vile poolajaks kuid liinimehed teevad vilemehele selgeks, et aega veel viis minutit. Pool minutit enne lõppu saab Itaalia t. f. Banchero nalli ja viib poolajaks Itaalia juhtimisele 3:2. Esiteks: see mängu otsustav värav oli eeskujulisest ofsaidist, teisels: aja poolest oli värav minut peale normaalsega. Vahekohtunikuks oli Henri Christofe, Belgia.

Poolaja resultaat 3:2 Itaalia heaks ei anna mängu käiku õigesti edasi, kuna domineerivaks meeskonnaks oli Prantsuse.

Teisel poolajal teeb Itaalia v. s. Baloncieri toreda pealöögi kaudu 4:2. Gallia kukk tõstab veel korra pead ja kohe tuleb 4:3. Viimane pooltund ei too muutust. Iga Itaalia pealetung tardub kohe tekkimisel v. ä. Levratto ofsaidi tõttu. Lõpul hoidis Itaaliat ülal nende hästi töötav poolkaitse, kelle seljataga pealegi oli tubli kaitsekolmik.

Itaallased ei äätnud oma esimesel matschil kuigi tugevat muljet. Ainult õnne toetusel pääsesid Mussolini mehed üle üllatusliku käredusega mänguva Prantsuse meeskonna edasi teise ringi.

Caligaris, Itaalia kuulus back, kes mandri esimestest oma kohal. lausus enne võistlust et „kaotus üksi ei ole hull, kuid Prantsusele kaotada — see tähendab Itaaliale rahvusliku katastroofi“. Sellest viimasest näsis Itaalia siiski teenimatult. Esimese debüüdi järele Prantsuse vastu ei võimud Itaaliast kuidagi oodata Euroopa meistrit.

Portugal—Jugoslaavia 2:1 (1:1).

Jugoslaavlastel ei vea olümpiamängudel mõhkuigi.

Jugoslaavia loos Antverpenis 1920. a. ja Pariisist 1924. a. on olnud raske. Antverpenis satutsid lõuna-slaavlased kohe finalistit Tschehhoslovaakia vastu, mille tulemus oli ette teada, ja Pariisist rõõvis slaavlaste edu tagajärjega 7:0 Uruguai. Nüüdne Amsterdamis loos Portugali näol oli küll armulise, kuid siiski ei pääsnud lõuna-slaavlased neid tagakiusavast saatusest. Jugoslaavlaste kaotus oli õnnetuslik, kuid selles oli neil süüdi endilgi. See nimelt oli turniiri senisel suuremal intsidendil, mis juhtus veerand tundi enne lõppu võrdse väravateseisu juures, kus iga pisem tegur oli täisraskusega otsustav. Iberlaste paremäär Mota Fonseca atakeeris brutaalselt l. slaavlaste väravaahti, millest l. slaavlaste hiilgav kaitsja Ivkovic kaotas kogu oma külma vere, tungis portugallasele kallale ja paiskas selle pikali. Kohtunik, sakslane Birlem, saatis mõlemad mehed väljalt. Ivkovic, mustavereline nagu ronk, nagu vali ja silmad leekivad

Olümpia kilde

Euroopa näib olevat leppinud sellega, et jalgpalli ülekaal on läinud Euroopast lõplikult Lõuna-Ameerikasse. Euroopa asjatundjad ei usu, et ka Inglise profide koondused suudaks võita argentiinlasi või uruguailasi. Sarnasel kohtamisel arvatakse „paberliku vormi“ põhjal enam schansse olevat lõuna-ameeriklastel. Kesk-Euroopa professionaalriigid on kindlalt lõuna-ameeriklastest järel.

Peale Uruguai ja Argentiina on Lõuna-Ameerikas veel kolmas jalgpalli suurriik, kes nüüd Amsterdami turniirist osa ei võtnud. See on Brasiilia, kes viimase kümne aasta jooksul on 2 korda võitnud L.-Ameerika meistri tiitli.

Kõrge jalgpalli klassiga maa on ka Tšii-li, kes viimati oma kodumandril võitnud Bolli-viat 7:1, Paraguaid 5:1, mängis Argentiinaga viigi 1:1 (!) ja kaotas napilt Uruguaille 1:3.

Brutto sissetulek viimasel Argentiina-Urugui võistlusel oli 70.000 guldnat (10½ miljoni senti). Üldse andsid olümpia turniiri 19 võistlust sissetulekuna 700.000 guldnat (105 miljoni senti), mis kaugelt ületab Londoni, Stokholmi, Antverpeni ja Pariisi olümpia mängude sissetuleku.

Saksa meeskond, kes Uruguai vastu tulde läks raskelt laadituna võidu lootustega, kaalus kokku 811 kg., kuna aastaid oli meeskonnal kokku 278. Keskmiselt oli iga mehe kaal 73,7 kg. ja vanus 25 aastat 4 kuud. Meeskonna vanem mees aastatelt on väravavaht Stuhlfauth 32 aastaga. Meeskonna nooremad olid forvardid, kellest kaks 20 a. ja vs. Hofman 21 aastat.

Kuna uruguailased nelja aasta eest Pariisis üksi ei üllatanud oma hiilgava mänguga, vaid oskasid võita ka publiku sümpaatiat, püüdsid Amsterdamis seda teha egiptlased. Kuna uruguailased väljale tulekul oma rahvuslipuga ringi ümber staadioni jooksid ja igasse nelja taevakaarde laskisid kõlada tervitushüüde, millega nüüd ollakse täiesti harjunud, serveerisid egiptlased Amsterdamis omalaadset. Egiptlased tormasid väljale anireas, ees kapten palliga, jooksid tsentrisõõrini, mille ümber ringi tegid. Selle juures jäid mängijad ühesuuruste vahedega ringi sõõrile seisma, kuna kapten asus sõõri kes-

kele — palli lahtilöögi punkti ja laskisid siis kõlada energilise hurra. Kokkuvõttes sünnitasid egiptlased oma heleroheliste särkide ja mustade nägudega maalilise pildi. Publiku sümpaatiast egiptlastel puudust ei olnud.

Mis meeskonda võistlusdresssi puutus, siis oli kõige rohkem sinisärke. Turniiri 17 meeskonnast olid sinistes särkides kuus: Uruguai, Itaalia, Tšii-li, Prantsuse, Jugoslaavia ja Luksemburi. Sinistele järgnesid punased, keda arvalt oli neli: Belgia, Schweits, Hispaania ja Portugal.

Hollandlased hoidsid suures enamikus Argentiina poole. Õiget põhjust sellele poolehoidule ei tea kindlalt öelda, kuid võimalik on, et hollandlaste enam oleks meeldinud Uruguai peksasaamine selle tõttu, et nad ise uruguailastelt lüüa said. Naljana poolehoidu kohta kõneldi järgmist: Üks kena preili toonud vastuseks küsimusele, miks ta Argentiina poole hoiab, kaks põhjust, millest üks poeetiline, teine proosaline. Poeetiline põhjus on, et preili armastab väga Argentiina tangot ja proosaline, et preili sööb suure heameelega Argentiina härjalihha konserve. Üks barmman, baaripidaja, hoidis jälle Uruguai poole. Hollandis on ergutus hüüdeks „hupp“ ja tema poolehoidu põhjus oli sellega ühendatud. Nimelt on barmmani seletusel hüüda „huppoerrekvee (hupuruguai)“ fonotehniliselt palju vähema pingutusega hääldatav kui „hupparregentinieje“!

Kolm Amsterdami eestlast olid Uruguai poole hoidjad. Ilma et ise oleks sattunud ergutuskisa kaasategemise asarti, oli võistlus jälgimiseks haruldaselt pinev. Kui Arg.-Urug. esimese fatschi 120 minuti järele tribüünilt lahkusime, lausus Joll, et tal „jalad on päris pehmed“. Seda ei olnud suutnud hoida ka mõnus isteplats.

Soome maratoni katsevõistluse võitis Marttelin 2.38.56 (uus rekord); 2. Rastas 2.40.40; 3. Sipilä 2.41.42. H. Kolehmainen ja Stenroos katkestasid jooksu.

— Lundqvist viskas Rootsis oda 65.40. Samas hüppas Nilsson kõrgust 1.85.

— Rootsi katsevõistlustel olid paremad tagajärjed: 800 mtr. naistele — Gentzel 2.20,4 (ilmarekord); ketas — A. Eriksson 41.37; 1500 mtr. — Kraft 4.02,1; 100 mtr. — H. Eriksson 10,9; 400 mtr. tük. — Petersson 56,9; 400 mtr. — Engdahl 50,0; 10.000 mtr. — Magnusson 32.00,6; teivas — Nilsson 3.70; kolmik — Karlsson 13.77; kuul — Norrby 13.42; kaugus — Hallberg 7.35; 800 mtr. — Bylehn 1.56,8; oda — Lundqvist 62.80.

— Meimer võitis Berliinis odaviske tagajärjega 57.71. Saksa olümpiameeste katsevõistlusel jäi ta kolmandaks 58.80.

— Saksa maratoni katsevõistlusel jooksid viis meest alla senise rekordi. 1. Gerhard 2.33.41,2; 2. Hempel 2.33.47,2; 3. Heerger 2.36.30,0; 4. Reichmann 2.37.30,0; Wanderer 2.39.00,0.

— Kojac ujus Ameerikas 100 mtr. selili 1.10,0, mis uus ilmarekord. Endine oli Laufferi 1.11,2.

— Rootsi maratoni katsevõistlusel näidati aegu: 1. Elofs 2.52.12,5; 2. Lundgren 2.53.02; 3. Kinn 2.55.41,8.

— Tšii-li rahvusmeeskond sai Berliinis Herthalt 1:4 lüüa. Frankfurdi linnameeskond nuhtles Tšii-lit 6:2.

— Pariisis jooksis Sera Martin 800 mtr. 1.53,6, Viel jooksis 110 ja 400 mtr. tükkeid resp. 15,6 ja 55,4, Cherrier hüppas kõrgust 1,88.

— Barlett viskas Brooklynis oda 66.02. Samas jooksis Bracey 100 ja 220 yardi 9,6 ja 20,9, Kane tükkeid 14,7 ja Spencer 440 yardi 47,7.

— Gaby jooksis Londonis 120 y. tükkeid 14,9, Lowe 440 y. 49,8 ja 880 y. 1.57,1 ja London 100 y. 10,0.

— E. Järvinen hüppas Helsingis 14.74 kolmikut, Lievendahl jooksis 800 mtr. 1.57,0, Johansson visaks oda 60.35 ja Kivi heitis ketast 44.45.

— Lagerström jooksis Turus uue Soome rekordi 1000 meetril ajaga 2.28,6. Nurmi võitis samas 5000 mtr. 15.03,6, K. Järvinen tõukas kuuli 13.79, Penttilä viskas oda 65.76, Sandström hüppas kaugust 7.00 ja Rokkonen kõrgust 1.82.

— Taani löi Norrat Oslos 3:2. Mäletavasti kaotas Norra hiljuti ka Rootsile 1:6, kuid võitis omakorda Soomet 6:0.

— Cator, Haiti prints, tuntud sprinter ja hüppaja, jõudis oma kodumaalt treeningule Pariisi. Port au Prince'i väljal tegi ta kaks hüpet — 775 ja 7.81. Oma kodumaal saavutanud ta möödunud suvel 7.96.

— Ameeriklaste parimad saavutused on tänava kauguses: Edvard Hamm 7.79; Kimbal Dryer 7.59; Fred Zombro 7.58; Alfred Bates 7.57,5; Spangler 7.30.

— Saksa tõstemeesk. on olümpiaadile järgmisena kindlaks määratud: raskekaal Strasberger, Boltz; poolraskekaal—Vogt, Trzebiatovsky; keskkaal—Zinner, Hoffmann; kergekaal—Reinfrank, Helbig; sulgkaal—Mühlberger, Wölpert.

— Ferrario jooksis Milanos 800 mtr. 1.55,6 ja Beccali 1.56,6. Bolognas jooksis Tavernari 1.57,0.

— Max Schmeling, Saksa poksikuulsus, põgenes salaja Ameerikasse, jättes kontrakti Dieneri vastu võistlemiseks täitmata. Ettevõtja, kes seeläbi 20.000 saksa marka kahju sai tahtis lasta Schmelingi vangistada. Kuigi Schmeling käeravitsemise ettekäändel Ameerikasse sõitis, olevat tal leping 6000 dollari suuruses matschiks tasus.

Valik jalgpallitähki: 1. Andrade, Uruguai, 2. Pedro, Hispaania, 3. Combi, Itaalia, 4. Salem, Egiptus, 5. Mamduh Mokhtor, Egiptus, 7. Zumelzu, Argentiina, 7. Malek, Egiptus, 8. Ibacache, Tšii-li.

Politsei spordivõistlused.

20. ja 21. juunil peeti Kalevi väljal Tallinna politsei spordivõistlusi, mis vaatamata sajule ja porile õige häid tagajärgi andsid. Kõik esimesed kohad osutusid uuteks politsei rekordideks.

100 mtr. — 1. abikomissar Tiisfeldt 11,4; 2. abi-kom. Tann 3,5 mtr.; 3. v. kordn. Villo 3,75 mtr. järel.

Kõrgus — 1. konst. Steinberg 1.65; 2. Villo 1.60; 3. kasv. Tamm 1.50.

3 klm. käik rakmetes — 1. kordn. Säär 17.07,9; 2. kasv. Rohi 19.17,0.

Ketas — 1. konst. Teearu 39.38; 2. v. kordn. Veelmann 35.55; 3. kasv. Torbek 33.39.

Kuul — 1. v. kordn. Neumann 13.29; 2. all-konst. Oissaar 11.58; 3. Teearu 10.68.

400 mtr. — 1. Tiisfeldt 52,3; 2. Villo 53,3; 3. Tann 54,1.

Raskus (12,5 kg.) — 1. Neumann 15.81 (parem Eesti rekordist); 2. Teearu 15.28; 3. Tamm.

Kaugus — 1. konst. Pupart 6.33; 2. Steinberg 6.02; 3. v. kordn. Vilberg 5.83.

Granaat — 1. konst. Lehova 63.90; 2. Neumann 62.21; 3. Tamm 56.70.

1500 mtr. — 1. kasv. Laurson 4.20,2; 2. Tiisfeldt 4.22,2; 3. Torbek 4.28,8.

4×100 mtr. — 1. Tall. pol. spordiring (Villo, Pupart, Tann, Tiisfeldt) 47,0; 2. prefektuur 50,1; 3. politseikool 10 mtr. järel.

Olümpia kaitsevõistlustel tõstmises

näidati 10. juunil järgmisi tagajärgi: sulgkaal — Kask 260 kg (reb. 77,5 — sur. 80 — tõuge 102,5); kergekaal — Teitelbaum 282,5 kg (87,5 — 80 — 115); keskkaal — Kukk 315 kg (97,5 — 90 — 127,5); poolraskekaal — Luiga 310 kg (95 — 85 — 130); raskekaal — Luhaäär 340 kg (110 — 95 — 135).

Politsei-kaitseliidu-kaitsevää

teatejooksu ümber linna (10×500 mtr.) võitis 3. juunil politsei haruldast kauni ajaga 11.22,6; 2. kaitseliit 11.31,8; 3. kaitseväge 11.35,2.

Kaks uut Eesti rekordi

22. juunil Tartu Kalevi poolt korraldatud õhutiitingul näidati järgmisi tagajärgi:

100 mtr. — 1. Laabent 11,7; 2. Kitsing, rinnaosa. Kõrgus: 1. Roht 1.70; 2. Kink 1.65; 3. Martinson 1.60; 400 mtr.: 1. Korol 53,0; 2. Gern 55,5; 3. Frisch 5,7; Väljaspool võistlust jooksis Reisner 110 mtr. tõkk. 17,1. Kuul 5,44 kg — 1. Feldmann 16.49 (uus Eesti rekord); 2. Simson 14.90; 3. Nigol 14.10. Ketas — 1. Kalkun 43.05 (uus Eesti rekord); 2. Feldmann 41.63; 3. Erikson 37.20. 5000 mtr. võitis lätlane Petkevitsch 15.28,4 Laasi ja teatejooksu meeskonna ees. Kaugus — 1. Kitsing 6.25; 2. Jakobson 6.12; 3. Nigol 6.01. Teivas — 1. Reisner 3.30; 2. Martin 3.15; 3. Mihelson 3.15. Oda — 1. Schüts 55.75; 2. Sule 53.75; 3. Erikson 50.29.

Kalevi kergejõustiku võistlustel

näidati 11. juunil järgmisi tagajärgi:

100 mtr. — 1. Labent 11,5; 2. Kesküll 0,20 m.; 3. Küttem 0,75 mtr. Kuul — 1. Neumann 13,48; 2. Suuk 13.26,5; 3. Liinat 12.85. 1000 mtr. algajatele — 1. Rossmann 2.52,4; 2. Neumann 2.53,6; 3. Dunkel 2.57,8. 800 mtr. — 1. Tiisfeldt 2.00,7; 2. Estam 2.04,8; 3. Villemson 2.08,0. 5000 mtr. — 1. Beldsinski 15.34,6 (uus rekord); 2. Laurson 16.28,8; 3. Maasik 16.57,4; 4. Laas 16.57,5 Kõrgus naistele — 1. Einstein 1.35; 2. Teitelbaum 1.30; 3. Tomasson 1.25. 100 mtr. naistele — 1. Teitelbaum 13,3; 2. Einstein pool m.; 3. Tomasson 3 mtr. Kaugus — 1. Pupart 6.50; 2. Labent 6.47; 3. Liinat 6.32. Kõrgus — 1. Bysa 1.60; 2. Mark 1.55; 3. Villo 1.50. Ketas — 1. Liinat 40,79; 2. Kalkun 40,39; 3. Miller 39,68. Ketas naistele — 1. Tomasson 28,39 (uus rekord); 2. Teitelbaum 27,21; 3. Konopinsky 22,58.

Eestil uus maratonilootus

Tarlane Laas võib areneda Lossmanile vääriliseks järeltulijaks

Eesti parimad maratonimehed Laas ja Paal.

3. juunil peetud maratoni kaitsevõistlus moodus õige ebasoodsates oludes. Oli vinget tuulega külm ilm, mis lagedatel kohtadel otse jääste hiilidena puhus ja jooksu tee — Tartu maantee — oli õige halvas korras, paiguti sillutatud raiutud kruusaga.

Seepärast ei oodatud kaheksalt teele asuvalt mehelt kuigi palju. Kui stardist välja minnes selgus veel meeste suhteliselt kiire algtempo, tumenesid väljavaated headeks aegadeks tunduvalt.

Poole teega olidki kolm meest reast väljas. Ainult mõõdukamalt jooksnud grupp püsis võistluses. Seal hakkas nüüd eralduma üks — noor Tartu jooksja Laas,

kes kordkorralt vahemaad suurendades hea stilliga edasi rühkis. Teised jäid ikka enam ja enam, kuni vahe juba kilomeetriteni venis. Kõigi pingutuste peale vaatamata ei küüeninud tema püüdmisele enam vana pikamaamees Paal — ja uus maratonilootus oli Eestil leitud.

Suure juubeldusega võeti võitja vastu, kes lisaks tingimuste kohaselt haruldast head aega — 2.58.10 — näitas ja õigustatud on olümpiameeste nimekirjas seisma. Teiseks tuli Paal ajaga 3.20.12 ja kolmandaks elupõline maratonlane Reimann — 3.32.37. Neljas oli noor Tartu jooksja Mihelson.

Olümpia kaitsevõistlused

tõstmises andsid 24. juunil järgmisi tagajärgi: sulgkaal Rihmann 252,5 kg. (reb 75 — sur. 82,5 tõuge 95); kergekaal Teitelbaum 280 kg. (85—85—110); keskkaal — Kukk 312,5 kg. (95—92,5—125); poolraskekaal — Luiga 317,5 kg. (95—87,5—130); raskekaal — Luhaäär 352,5 kg. (110—102,5—140).

— Viini pokaalivõitjaks tuli WAC, lüüse Admirat 15.000 pealtvaataja ees 2:1 (2:0).

— Helsingi Toverite võistlustel olid paremad: 100 mtr. — Härö 11,2; 400 mtr. — Vilen 51,0; 1¼ miili — Borg 5.48; kuul — K. Pärvinen 14,17 (Torpo 12,90); oda — Johansson 61.32; ketas — Kivi 44.91.

— Liettua viskas Tampere Pyrintö võistlustel Soomes 66,08 oda. Alarotu viskas 59,02 ja tõukas kuuli 14,02.

— Soome üliõpilaste esivõistlustel jooksis Härö 200 mtr. 23,1, Andersen 5000 mtr. 15.40,1, kuuli tõukes Torpo 13.52 ja Kokkonen hüppas kõrgust 1.80.

— Bensch on uus Saksa teivashüppe talent. Olümpia kursusel hüppas ta 4 meetrit.

— Köln — Stokholmi jalgpalli linnavõistlus ajakirjanduse — Pressa — näituse avamisel andis tulemuseks 2:2.

— Pariisis jooksis Hanger 1500 mtr. 4.07,2, Dolques 3000 mtr. 8.59,4, kõrgust hüppas Menard 1.85 ja Ramadier teivast 3.70.

— Davis Cup'i võistlustel lõi Inglise Soomet 5:0, Tschehhoslovakkia Rootsit 4:1

Suvi seni pallikehv Kas tüdimus jalgpallist?

Moment ma'schist RFK ja TJK vahel

Tänavune suvi on meil jalgpalli pooldest haruldaselt vagane olnud. On möödunud pikki nädalaid, kus ühtegi tähelepanu väärivat jalgpallisündmust ei ole olnud. Kas on meil ka juba jalgpallitüdimus maad võtnud, on raske öelda. Igatähes on tegemist küll väikse roidumusega.

Omavahel ei võistle meie meeskonnad enam sugugi ja väliskülalisi saab näha kui vana hõbedat. Nii ei suudeta kindlasti kuigi kaua püsida Balti riikides esikohal, millist au meil ikka on tugevasti rõhutatud.

Vilu juunikuu, mis kui loodud oli jalgpallivõistlusteks, möödus pea ilma nendeta. Ainult kuu esimestel päevadel käis meil kaks Riia meeskonda ja lõpul nüüd Eskilstuna Kamraterna.

Riia Wanderers ja RFK on omavahel vihased vaenlased, kes seni üksteisega kohanud ei ole ja üksteise jõudu vaid kaudselt teel, kolmandate meeskondade läbi, möödavad. Tallinnas jättis küll Wanderers RFK'ist märksa tüsedama mulje.

RFK sai nimelt TJK'lt väga keskpärase mängu juures haletsemisväärset 0:5 (0:2) lüüa, kuna Wanderers suutis õnnega võita Sporti 1:0 (0:0) ja Kaleviga teha viigi 3:3 (1:2).

Eskilstuna Kamraterna pakkus üle hulga aja Tallinnale nauditavat euroopalikku mängu. Mis puutub pallitehnikasse, taktilisse oskuse ja koosmängu täpsusse, siis oli Eskilstuna meie meeskondadest kaugelt üle. Meie meeskonnad suutsid aga siiski kuidagi suurema võitlusehinge, hoogsusega, ülekaalu enam-vähem pidurdada ja endid vee peal hoida. Sport pidi küll lõppude lõpuks kapituleerima 2:4 (1:3), kuid Kalev tõi välja viigi 1:1 (1:1), kusjuures tal isegi ei puudunud suured võiduschansid.

Juunikuu väravakütid olid: TJK — RFK mängus Ellmann kahe väravaga, Fischer kahe ja Pihlak ühe väravaga. Kalevi meestest on näkkajad olnud: Maurer 2 korda (üks Wanderersile, teine Eskilstunale), Gerasimov 2 korda (Wanderersile) ja Kull 1 kord (Wanderersile).

Knock-out 9 rahvusele

(9. lhk. järg.)

nagu komitadshil, pidi välja äärelt meeleheitel vaatama pealt oma meeskonna kaotust minut enne lõppu. Kui mees ei oleks kaotanud oma külma verd, oleks võistluse tagajärg olnud vahest vastupidine.

Lõuna-slaavlastel mängisid Viini stiili, millele seltsis peaaegu ülekombeerimine. Oli üksikuid väljapaistvaid mehi, mis ei rikkunud meeskonna üldist balanssi. 20. min. järele teeb Portug. t. f. Marcobino da Silva sooluga värava, mille 35. min. tasub Jugosl. t. f. Bonacic hiilgelöögiga. Teisel poolajal läks mäng väga teravaks. 45 minutit valitsesid lõuna-slaavlastel palli 30 minutit, kuid kaotasid siiski. Pool minut enne lõppu Portug. t. h. A. Silva läbi väravaeelse pudru 20 meetri madallöögi 2:1 Portugalile võiduks. Nurgalööke oli Jugosl. heaks 6:1.

L.-Slaavia oli väljale pannud oma kõigi aegade parima meeskonna: Baogradi ja Zagrebi koonduse. See oli esimene seesugune sõbralik

koosmäng nim. kahe linna mängijate vahel, kuna nad muidu on noatera peal. Suure poolehoiu võitis jugosl. v. v., kelle nimi on Siflis. Võimete tipult trumpas teda siiski „portude“ v. v. Roquette, kes päästis kaks võimatut palli, mille sarnaste pareerimist nägi kümne suurmatšiki kohta vahest ainult paaril korral.

Portugaallaste vaimustus peale võitu ei tahtnud tunda piire. Juba Portugali paksud pressimehed olid seesuguses tormilises ekstaasis, et võis oodata meestele selle tagajärjena südame rabandust. Telegramme Lissaboni lähetasid nad iga mõne minuti järele kogu matschi kestes.

Argentiina—P.-Ameerika Ühisriigid 11:2 (4:0).

Tarasconi lööb 6 väravat.

Loos hoolitses, et turniiril ei puudu ka lõbus noot. Seda sisaldas Argentiina—P.-Ameerika Ühisriikide matsch või teisiti nimetatult „Ameerika esivõistlus“ tubli doosi. Võistlus tuletas meele keskaegist nalja — Don Quichote'i võitlust tuuleveskitega. Päril lust oli näha, millise mängleva kergusega argentiinlased jankidest mööda driblasid ja oma soovi järele väravaid

löid. Esimese matschi järel oli võimatu öelda, kui head argentiinlased tõeliselt on. Vastane ei nõudnud ju kaugeltki maksimaalset pingutust. Driblamises on nad meistrid ja valitsevad sellele lisaks uskumatu löögi tugevuse. Need eksoodid — argentiinlased, uruguailased ja egiptlased — oskavad eriliselt lüüa. Selles on nad keskeurooplastest tugevalt ees.

Ameerika meeskonnas oli vaid üks mees sellest koosseisust, mis Pariisis 1924. a. mängis Eesti vastu. Et ameeriklased oleksid väga nõrgad, ei saa kaugeltki öelda. Klassilt on nad lähedased vast Poolale.

Esimese poolaja tegid argentiinlased, kelle dress täiesti sarnane v.-s. Spordi omale, neli väravat. Teisel poolajal tõusis seis kuuele, kui ameeriklased pääsid ka värava tegemisele. Argentiinlased driblasid kui pörgulised. Üks värav tehti säärasest driblingust, et mees hüppas koos palliga üle jankide väravavahi võrku. Seis oli 10:0, kui Ameerika tegi teise värava. See oli aga pealtvaatajatele täiesti selgesti handmade: ameeriklane löi öla kõrgusel palli enne kahel korral käega, kuni kera viimaks veeres puuri. Ainsam, kes värava tegemise viise ei näinud, oli vist vahekohtunik — schveitslane Ruoff. Lõppvile tuli 11:2 juures, nurgalööke 17:2, muidugi samuti Argentiina heaks.

Jankide meeskonna tähelepanuväärilised omadused olid: hea peamäng, hästi treeneeritud ja täiesti fit mehed, kuid pallikäsitusel ja tehnikast oli neil vähe aimu. Kõrgete pallide valitsemine — „jala alla saamine“ — oli neile keerulisem kui sanskriti keel.

Ameeriklaste meeskonnas oli turniiri silmatorkavam mees: hiiglakasvuline ja selle juures erakordselt kõhn v. v. Cooper. Mees oli oma kohta väljapaistev puurivaht, kuid hoolitses ka pööraselt lõbusate intermezzode eest, kuigi need sündisid ilmale mehe enda otsekohese tahteta. Näiteks tungis p. ä. Carricaberril läbi ja oli viiel meetril silm-silma vastu Cooperiga löögipositsioonis. Mida tegi Cooper „viimse päästeabinõuna“ kõige külmaverelisemalt? Keeras tagumiku Carricaberrile vastu ja löök lajatas vastu seda väljapandud märklauda. Tribüünidelt kõlas homeeriline naer. Teinekord jäi Cooper alalistest robinsonaadidest neljakäpukili ja v. ä. Orsi mõne meetri vägev löök tabas Cooperi pead. Seekord oli tulemuseks mehe uimane olek mõnd aega.

Argentiinlastest tegi nende tank p. s. Tarasconi üksi 6 väravat.

Hispaania — Meksiko 7:1 (3:0).

Caballero'de mäng.

Hispaania — Meksiko matsch andis pildi viimastest „tundmatutest“, kelleks olid meksiklased. Kõiki teisi „uusi“ oli esimese ringi eelmistel matschidel juba nähtud. Meksiko meeskond oli pettumus, kuna eksoodid seni turniiril ikka üllatasid. Meksiko mehed olid kehalt nigelad, liigutustelt pikaldased ja kasina löögijõu ja kindlusega.

Hispaanlased olid Amsterdami saatnud ainult puhasverd amatööre. Meeskond oli koostatud Põhja-Hispaania linnadest Irunist, Bilbaost ja San Sebastianist. Tuntud nimeks oli kaitsja Vallana, juba Antverpenis ja Pariisis Hispaania eest mänginud mees. Pariisis sai ta õnnetuult kuulsaks oma väravaga oma meeskonna võrku, mis Itaaliale andis võidu. Teine kuulus nimi oli t. h. Gamborena.

Mäng oli kõigiti noobel ja täieliselt caballero'de oma. Oldi äärmiselt fairid ja viisakad. Lähem mees tõi vastastele oudipalle kätte ja iga vastane aitas oma ligimese kukkumise järel hoolikalt jalule. Noobleid sheste oli rohkem kui ühelgi teisel mängul.

Meksiko mehed panid vastu, kuni kaitsel jätkus kopsudes õhku. Esimene poolaeg lõpeb 3:0. Teisel poolajal on seis 6:0, kui Meksikol õnnestub teha palju juubeldatud auvärav toreda pealöögiga. Lõppseis on 7:1 Hispaania heaks, kuna väravate kogusummast — kaheksast — neli väravat tehti pealöökidega.

Uruguai — Holland 2:0 (1:0).

Oraanshärkide ennastohverdav võitlus.

Uruguai — Holland pani Amsterdami ja suurelt osalt ka kogu Hollandi palavikulisse ärevusse. Tuhandet inimest ootasid õõ läbi pileti-sabades. Tuli ette suurel tungil kergemaid viigastusi. Kõneldi isegi surmasaamistest, kuid need teated õiendati hiljem ametlikult. Sooviti 160.000 piletit, kuid neid oli ainult 40.000!

Matschi ajal jäi staadioni ette 5000 inimest, kes sissepääsu lootust ei olnud kaotanud, kuid siiski pidid välja jääma. Staadionil ei ole ühtki

(Järg 15. lhk.)

OLÜMPIA MEDALITE POOLE

Veerandfinaali matschid

Argentiina meeskond. Seisavad vasakult: Medice, Bidoglio, Diaz, Monti, Paternoster, Evaristo. Pölvitavad. Carricaberri, Tarasconi, Ferreira, Cerro ja Orsi.

Hispaania-Itaalia 1:1 (1:0).

Turniiri esimene viik.

Esimene veerandfinaali matsch Hispaania ja Itaalia vahel ei annud ka peale 2:15 min. pikendust tagajärge, kuna seni kõikidel matschidel jätus tagajärge saavutamiseks regulaarajast. Võistlus lõppes hämaruses ja lõpuvile eel süüdati staadionil suured kaaslambid.

Hispaanlased mängisid kangelaslikult ja seda pealegi kümne mehega, kuna nende th. Antero esimese poolaja lõpul sai raske õlavigastuse. Mees asus siis vasakäärele, kuid oli seal enam statist kui tõeline mängija. Hiilgav oli hispaanlaste v. v. Jauregui, kes oma mänguga kohati pani unustama Zamorat ennast. Itaallaste paremad olid vb. Caligaris ja th. Pitto, kuna keskkolmikule rohkelt palle serveeris pä. Rivolta. Head partiid näitas Uruguai vahekohtunik Domingo Lombardi, kes mängijaid kindlalt hoidis määrustiku kaante vahel.

Itaalia ajuuristide nimed olid Combi, Rosetta — Caligaris; Janni — Pitto — Pietriboni; Rivolta — Baloncieri — Schiavio — Rosetti — Levratto. Hispaaniaal: Jauregui; Zaldua — Quincoces; Labarta — Antero — Legarreta; Mariscal — Regueiro — Yermo — Marculeta — Iruretagoyena.

Hispaania teeb oma värava 11. minutil, viisil, mis ei ole härilik. Oudi valesisseviske eest saab Hispaania oma heaks 40 mtr. kaugusel vabalöögi, mida toimetab pb. Zaldua. Päike pimestab Combit ja pall pörkab tema kätest vastu põikpuud ja kukub sealt Combi seljataha — väravas- se!

Pika aja edasi domineerib Itaalia. Kaduma läks Itaalia keskkolmikul pooltosinat parimat võimalust, kuna vv. Jauregui peatas ka kaks lööki, mis olid klassist 1-a, veel parema püüdmise kunstiga.

Teisel poolajal valitses mängu uuesti Itaalia. Segavaks oli jälle vä. Levratto oma ofsaidi pügemistega. Itaallased laskisid uuesti vett vedama minna pooltosinat võimalust, kuni 19. min. vä. Levratto löödust Baloncieri saavutas võrratul hüppel otse ette pealöögiga viigi. Mehe hüpe oli sedavõrd ettepoole, et langes löögi järele murule kui liivakott.

Pikenduse esimesel veerandtunnil hoiab Hispaania mängu lahtisena. Üks pall pörkab vastu Combi värava latti: väljal on ülekaalus siiski Itaalia. Lõpuminutil näib hispaanlastele õnn veel korra naeratavat: vasaksisemine löök pörkab vastu posti, kuid tagasitulnud palli uueks löömiseks hilineb mees hetke võrra. Nurgalööke oli Itaalia heaks 8:3.

Argentiina-Belgia 6:3 (3:2).

Lõuna ameeriklased kaotuse veerel!

Mängu pinevuselt uus tõus. Teine veerandfinaal Belgia ja Argentiina trumpas mängu väär-

tuselt ja pinevuselt 10 senist matschi. Mängu kõik pakkus mõndagi üllatavat ja võistluse tulemus — Argentiina võit või kaotus — selgus alles matschi lõpuosal. Asi oli noateral ja kui Belgia tagameeskond mängu esimestel minutitel ei oleks teinud jämedaid vigu, oleks Argentiina võinud Belgialt saada kaotuse. Võiduschansse Belgial kindlasti oli.

Meeskonnad esinesid vahekoht. Achille Gamale (Itaalia) järgmiselt: Argentiina: Bosio; Bidoglio — Paternoster; Medice — Monti — Orlandini; Carricaberri — Tarasconi — Ferreira — Cerro — Orsi. Belgia: de Bie; van Ruysevelt Hoydonckx; Pierre Braine — van Halme — Boesman; de Vos — Despae — Raym. Braine — Moeschal — Diddens. Vaatajaid 30.000.

1½ minuti lööb ps. Tarasconi vs Cerro driblingu ja söödu järele 1:0. 4. min. tuleb juba 2:0, selle meister on vs. Cerro, kes palli lööb de Biel kätevahelt võrku. Belgia saavutab kaks nurgalööki, teise lööb th. van Halme peaga väravasse, kuid vv. Bosio kõrvaldab löögi kolmandasse korneri. Sellest järgneb veel neljas korneri. On näha, et Argentiina kaitse oma kindlusest on alla Uruguai oma. Kaitse näib olevat Argentiina meeskonna Achillese päkk.

Uuel Argentiina pealetungil teeb Tarasconi driblingu järele 3:0! Nurgalööke on samal ajal Belgia heaks 7:1!!

Belgia läbitungivus suureneb. Punasärkide atakides on kaunist ja elegantset. Pealetungid arenevad sulava kergusega, kuid sisaldades suurt ohtu sinivalgete väravale. Publik jagab elavalt poolelhoidu. Kohal on arvurikkas Belgia kolonii. 24. min. teeb Belgia tf. Raym. Braine vägeva frontaalühimurde Argentiina kaitsest ja kinnitab selle platseeritud pommiga. Mõni minut hiljem tuleb 3:2. Löökk tabas Arg. vv. Bosio „kergelt tukkumas“. Löögi tegi th. van Halme 25 meetrilt. Väravavaht arvas palli minevat outi, kuid äkitselt maandus vindiga lendav pall madalalt kaares vasakusse nurka! Siin oli Argentiina väravavahi viga. Belgia mängib nüüd edasi tükikese aega väga head jalgpalli. Punasärgid saavutavad lühikeste intervallidega rea raskeid situatsioone, mida suudetakse lahendada vaid viimasel hetkel. Poolaeg on 3:2 Argentiina heaks.

Teisel poolajal algab Belgia jälle pealetungiga. Arg. kaitse ilmutab uuesti oma nõrkust. Argentiinlaste omakordsetel pealetungidel langeb ikka mõni forvard osavalt seatud ofsaidi löksu. 9. minutil saavutab Belgia pika ja laitmatu kombinatsiooni järele balansi 3:3. Kombinatsioon läks viie mehe kaudu — ilma et ükski sinivalge palli oleks saanud puutada. Kombiini lõpetas löögiga vs. Moeschal.

Belgia toreda spurdiga tehti argentiinlaste kolmeväravaline edumaa tasa ja viik on käes. Kogu vaatajaskond on põnevuses: mis saab nüüd???

Argentiinlased on närvitsemas ja mäng ei lähe neil enam kuigi ladusalt. Kohati on isegi pa-

lavikulikku sumamist kõrgete õhupallidega. Ka need eksoididki on palliväljal siiski inimesed.

Pikapeale saavad argentiinlased väljamängus omale ülekaalu. Kui Belgia pr. Despae vabalöögi pall on näidanud Argentiina latti, tungib Tarasconi tf. Ferreira sööduga välkkiirelt läbi ja meelitab de Bie väravast välja. Kui viimane pallile on hüppamas — lööb Tarasconi ja pall pörkab postist tühja väravasse. 14 min. enne lõppu on Argentiina saavutanud haarata juhtimise. Belgial on veel schans, kuid see luhtub. 36. min. on attakeerijaks vä. Orsi, kes üle pantrina jalgu kargava de Bie tõstab palli saapaninaga väravasse — 5:3!

Veel ühe värava teeb Tarasconi — ikka tema — mängu eelviimasel minutil. Läbitung oli tsestrist, siis sööt paremale äärele, kes kohe palli tagasi andis ja 20 mtr.-lt pörutab Tarasconi sarnase pommi, et alles vahekohtuniku vile de Bie'le asjade seisukorra selgitab. Lõpuseis on Argentiina võit 6:3. Nurgalöögid küll Belgia heaks 10:4.

Üllatus oli belglaste saavutus. Punasärkide edurivi esimes kontinendi kardetavamana seni esinenud Eruoopa rahvustest. Belglaste parim mees oli tseentr-forvard R. Brayne, kes väärib turniirist osa võtnud Euroopa meeskondade parima edurivi juhi nime.

Argentiina edurivi avaldas kolossaalset kiirust. Esimene väravakütt oli ps. Tarasconi, kes nüüd tegi kuuest väravast neli. Mees mõistab lüüa igast olukorrast ja täielt jooksult. Ehtne suurtükk. Pihlak on küll Tarasconi tüüpi, kuid selle lõuna-ameeriklasest suurtükiga võrreldes on ta tuleluga püss. Argentiina meeskonna ain- sa „haige koht“ on kaitse.

Uruguai — Saksa 4:1 (2:0).

Saksa poksjatetest „jalgpallimeeste“ skandaal olümpia areenil.

Jälle suur tung sel pühapäeval — 3. juunil, ümber staadioni. Saksa Euroopa esindajana L-Ameerika vastu! — see oli küllalt tõmbav silt suurele võistlusele. Park 4000 autole, mis staadioni juure ehitatud, jäi napiks. Mitu sada sõidukit jäid tänavatele pikkadesse ridadesse. Kaks tundi enne matschi on seisukohad tungil täis. Kohale on üle kümne erarongiga sõitnud ümmarguselt 10.000 sakslast. Must-punane-kuld on päeva värv. Neid Saksa lipukesi on kõikjal. Sakslaste invasioon koos nende vängelt lõhnava rahvuslikkusega on küllalt suur.

Fotograafide arvu on suurendatud. Aparaatide ümber välja üles seatud tosina ümber. Pressimehi on ka tihedamalt — 400 mehe ja naise ümber. Keelte segadus pressitribüünil on kui omal ajal Paabelis. Kõik osutub, et seistakse suure võistluse läbielamise eel.

Võistluse eel jaotatud pressibüroo teadaanded sisaldavad üllatuse: Uruguai mängib ilma Andrade, Scarone, Borjare ja Arremonita. Nende

Olümpia medalite poole

(13. lkh. järg.)

kohtadel on Piriz (teine Uruguai neeger), Campolo, Petrone ja Castro. Saksa koosseis sama kui oli Schweitsi vastu.

Egiptlast Jussuf Mohamedi, kes vahekohtunikuks, tervitatakse ilmumisel elavalt.

Mäng ise kujunes skandaaliks. Sakslased plekitasid selle kui kärbsed, foulide katkestamatu ketiga. Sakslased läksid algusest lahti terava ja massiivse pealetungiga, mis tekinud skandaali esimesi põhjuseid. Igal kokkupõrkel püüsid sakslased vastast „mättasse lüüa“, või tagant haakida. Algul leppis vahekohtunik hoiatustega, kuid hiljem kõrvaldas ta Saksa meeskonna kapteni th. Kalbi, kes uruguailasele järele andis löögi, kuigi pall juba tükk aega ära oli. Samuti oli Kalb alaline protesteerija, mispoolest tuntud ta juba oma kodumaalgi.

Nende teravate abinõude tarvitusele võtmine ei parandanud asja. Ette head naudingut töötanud võistlus kukkus raamidest päriselt välja. Pisut enne võistluse lõppu põrkasid kokku Nasazzi ja Hofman (Merane). Uruguailane tabas palli ärälöömisel ka Hofmanni, mille peale sakslane uruguailasele ühe vastu põlve andis. Teadmata on, kas Nasazzi löök oli mittetahteline või tahteline, kuid sakslase omas ei olnud kahtlust. Mõlemad kõrvaldas referee mängust. Nii kujunes mäng skandaaliks, mille sarnast ei ole olnud ühegi olümpia palliturniiri aegu. Ka 1920 a. Antverpeni mängude finaali stseenid kahvatada Saksa-Uruguai kõrval, nagu kõnelevad Antverpeni turniiri teadjad.

Vastumeelne objektiivsetele oli ka Saksa kolonni suhtumine matschile. Vahekohtuniku otsused sakslaste karistamiseks võeti vastu vile ja lärmiga ja uruguailaste uuesti ilmumisel peale vaheaja lõppu kõlas samuti vilekakofoonia. Saksa meeskond ja kolonii tegi kõik, et võõrustada erapoolete poolehoidu sakslastest.

Esimese värava tegi Uruguai 36. min. tf. Petrone kaudu, kes ps. Castro söödu järele vb. Weberist mööda mängis ja kümnelt meetrilt pidamatult märkis 1:0. 38. min. kõrvaldatakse th. Kalb ja samal ajal, kui mees väljalt lahkumas, teeb Uruguai 2:0. Vabalöögi võttis õhust vastu ja jätkas löögi 12. meetrilt väravasse pä. Urdiranar. Poolaja lõpul minestab suurest pingutusest Saksa ph. Knöfle, kuid teda poputatakse peatselt jälle „ellu“.

Teisel poolajal on Uruguai kestvalt ülekaalus. Stuhlfauthil on väravas küllalt tööd, mida õiendab kindlalt. 20. min. teeb ps. Castro vä. Campolo söödust lähedalt 3:0. Sakslased püüavad õhku muretseda ja ühel pealetungil attackeerivad vs. Hofmann ja tf. Pöttinger vv. Mazalit, nii et viimane teeb mitu sammu palliga. Vabalöögi 16. meetrilt lükkab Pöttinger vs. Hofmannile hästi ette ja viimane lööb läbi uruguailaste paljujalgse kaitsevalli 3:1. Oma värava saavutas Saksa 37. min. Kaks minutit hiljem teeb tf. Petrone palliga, mida Stuhlfauth ei suutnud blokeerida, 4:1. Lõpuseis 4:1 Uruguai võiduks on käes. 42. minutil on Hofmann-Nasazzi kokkupõrge ja mõlemad kõrvaldatakse. Nasazzi sai sedavõrd ränga hoobi, et teda tuli väljalt kanda. Nurgalööke oli Uruguai heaks 5:2.

Parem meeskond oli Uruguai, kes võitis teenitult ja oleks võitnud sakslasi ka nende täiendavuse meeskonna juures.

Itaalia — Hispaania 7:1 (4:0).

Hispaanlaste ränk kaotus.

Võistlust juhtis hollandlane Boekman, kes mängu hispaanlastele kaunis suuresti „nahka“ pani.

Alul on kümnekond minutit suurt momendrikkust, väli keeb kiirest liikumisest ja mõlemad väravad on hädaohus. 15. min. teeb ofsaidist startinud v. s. Magozzi 1:0 Itaalia heaks. Kohe järgneb t. f. Schiaviolt samasest ofsaidi situatsioonist nr. 2. Kolm minutit hiljem tsenderdab p. ä. Rivolta oudist ja p. s. Baloncieri teeb vollelga 3:0.

Hispaanlastelt ei kuulnud ühtki reklamatsiooni. Mehed olid täiesti rüütlikud. Edasi teeb t. h. Bernardini toreda volley-löögi nr. 4. See tuli korneri järele, kuid korneri asemel oleks tulnud anda ofsaid, kuna aktsiooni alul v. ä. Levratto sai palli mitu meetrit backide taga.

Teise poolaja avamise järele saavutab hispaania t. f. Yermo kaudu oma ainsa värava. Mäng püsib veerandi tundi lahtisena, kuid siis pääseb hispaanlaste väsimus lõplikult esile. P. ä. Rivol-

ta teeb nr. 5 ja v. ä. Levratto 31. ja 32. min. 6:1 ja 7:1. Nurgalööke Itaalia heaks 8:2.

Nii pääsis Itaalia, kelle mänguvõime läks matschiit matschile tugeva crescendoga poolfinaali Uruguai vastu. Peale Hollandit ja Saksat oldi valmis Itaalia — Uruguai matschi kujul kolmandale võistlusele Euroopa — Ameerika.

Egiptus — Portugal 2:1 (1:0).

Parema meeskonna kaotus.

Egiptlased maksid portugallastele kätte jugoslaavlaste eest. Nagu need viimased teenimatult kaotasid portugallased, nii võitsid nüüd egiptlased mängu käigu järele õigustamatult portugallasi. Fortuuna oli sel mängul ühekülgselt püramiidide maa meeste poolt.

Meeskonnad, keda juhtis G. Mauro (Itaalia), olid järgmised: Egiptus: Hamdi, Fahmy Abaza — A. Salem, Yacout el Sour — Fahmi el Hasani — Ezz El — Din Gamal, E. S. Ismail Mohamed — Riad — M. Ismail Mohamed — Mamduh Mokhtar — Zubeir. Portugal: Roquette, Vieira — Alves Junior, Figueiredo — A. Silva — Rodrigues, Fonseca — Louro — M. da Silva — A. Martins — J. M. Martins.

Nasazzi, Uruguai kapten, finaali järele

Esimene veeranditund kuulub Portugalile täieliselt. Egiptuse väravas on kolm põrutavat moment, mille selgitavad neeger-back Salem ja v. v. Hamdi. 32. min. teeb v. s. Mokhtar läbimurde, driblab kaitsjast ja välja joosnud väravahist mööda ja lööb 1:0 Egiptuse heaks. Portude ägedad vastupealetungid ei muuda poolajaks seisu.

Teise poolaja alul õnnestub Mokhtaril uuesti läbimurre ja Egiptus juhib 2:0. Mees tõstis palli osavalt üle vastu joosnud väravavahi.

Portugallased pressivad ja 35. min. teeb t. f. Marcobino da Silva 2:1. Viimased kümme minutit pressivad 10 portugallast, ka backid on vastase karistusala. On nurgalööke, väravalööke ja suminat, kuid ees on kõik egiptlaste jalad ja kehad. Pressi tagajärjena ei tule enam ühtki väravakestki. Kaotusega 1:2 lahkub elviimane „Euroopa lootus“ võistlusväljalt. Nelja esimese hulka on Euroopa ainsa esindajana jäänud Itaalia.

Dr. A. VEISS

Sise- ja lastehaigused

Kõrgustikupäike

10-11 ja 4-6

(reedel p. l. 4-5)

S. Tartu mnt. 47-a

Kõnetr. 33-26

Amsterdami poolfinaalid

Argentiina olümpia finalist

Egiptlaste tal sutamine 6:0 (3:0).

Egiptlaste lüüasaamise ennustamiseks ei olnud tarvis olla mingi selgetnägi. Kuid pisut üllatav oli, et egiptlased kaotasid rängemalt kui võis eeldada. Iseäranis pandi lootusi Egiptuse cdurivile duellil Argentiina hapravõitu kaitse vastu. Oodati üht või kaht väravat Egiptuse heaks, kõnelemata arvust, mida saavutab Argentiina. Algul pressisid ka egiptlased päris „koledalt“, kuid see oli oletuli. Pealegi lonkas Egiptuse kaitse, kes meeskonna teiste mängijate poolt oli jäetud toetuseta. Tundus selgelt, et ka egiptlased on väsinud ja forvardid olid selle tõttu laisad oma kaitse avitamiseks.

Esimene veerand kuulub egiptlastele, kel sel perioodil oli enam mittevedamist kui vedamist. Korra päästab vv. Diaz väravajoonelt, siis selgitab õhu vb. Paternoster. Argentiina esiletungimisel on oht Egiptusele suur. Tiivid on kihvtised läbimurdjad, kes kohe tormavad värava peale, kuid siis vastaseid üllatavalt söödavad tagasi keskkolmikule, kes seisab löögivalmina tagapool. Nii tegi tf. Ferreira vä. Orsi tagasilöögitud söödust 1:0. Enne kui egiptlased olukorra muutmist mõistsid, oli pall võrgus. Sarnaselt väkkiirelt, üllatavalt ja põlvkõrguselt platseeritult löövad Euroopas vaid inglased. Poole tunni järele on seis tf. Ferreira pealöögist 2:0 ja argentiinlased jätkavad mängu rahuliku ökonoomsusega. 40. min. teeb pr. Tarasconi 25 meetri pommiga 3:0, mis poolaja resultaati. Egiptusel oli küllalt võimalusi kahe värava tasumiseks.

Teisel poolajal oli argentiinlaste ülekaal veel suurem. Ps. Tarasconi teeb nr. 4 ja 5 ja tf. Ferreira 6:0. Lõpul on 11-meetri karistuslööki Egiptus heaks th. Monti fouli eest, kuid selle põrutab tf. Mahomed Hassan vastu Argentiina väravavahiti. Luhtus seegi schans. Nurgalöökidega 12:3 ja väravatega 6:0 on Argentiina pääsenud olümpia finaali.

Euroopa meister maailma meistri vastu

Uruguai-Itaalia 3:2 (3:1)

Pariisi olümpiavõitja Uruguai tee Amsterdami finaali oli okkalisem kui Argentiina oma. Esimese vastasena Hollandi viimase kodus, siis kõige paremini üleskruvitud võidujanune Saksa ja lõpuks tüse ja loorberitenäljane Itaalia. Ja sellele lõpuks veel Argentiina — Uruguai põline vastane.

Itaallastele oli see päev hiilgusrikas. Kõige nõuete kohaselt sisukas ja vaimustav võitlus. Raassiline ja kuni viimse sekundini võimsalt kõitv võitlus. See oli turniiri uus kulminatsioon. Kui ütelda, et Itaalia oli küllaldaselt schansse finaali pääsemiseks, siis ei tee selle ütelsega veel kuidagi liiga Uruguai suurtele võimetele. Itaalia azuursinine meeskond heitles sel päeval püha fanatismiga. Võistlus oli tugev, kuid täiesti fairnessi raamides. Vahekohtunik W. Eijmers (Holland) oli paremaid mehi väljal. Suurejooneline võistlus läks kõigiti korralikkuse raamides.

Palju ei puudunud hiigel üllatusest, s. t. Itaalia võidust. Matemaatiliselt oli enam väravavõimalusi Itaaliale ja ainult mittevedamise tõttu saavutas Itaalia kaks väravat, kuna võimalusi oli kindlalt nelja värava tarvis. See tähendab itaallastele sajabrotsendilist ebaõnnestumist! Euroopa meeskonnas ei olnud ühtki nõrka punkti. Itaalia võib tublilt kanda Euroopa meeskonna nime, kuna, nad vana kontinendi schansse kaitsevad elaanil ja brioga, milleni turniiril ei küüninud ükski teine Euroopa rahvaste meeskond. Väsimatult atakeerisid itaallased lõuna-ameerika kaitsekindlustusi.

Ja kui tehniliselt üleolev vastane seisu 3:1 juures usku võitu olevat kindlalt taskus, siis vast tõsis Itaalia 11 oma täiele suurusele jätmatus võitluses Uruguai paiguti terava kaitse vastu. Reaalne tagajärg Itaaliale jäi tulemata, kuid seda võistlust ei unustata niipea olümpia palliturniiride kroonikas.

Uruguai saavutus oli mõistetavalt suur. Nädala ajaga võita Hollandi, Saksa ja Itaalia — see on saavutus, mis väärib maailmameistrit.

Suurturniiri kahekordne finaal

Maailmameister jäi maailmameistriks

Knock-out 9 rahvusele

(12. lhk. järg.)

Olümpia staadion jäi armetult kitsaks raamiks finaale. Staadionile mahtus ainult 40.000 vaatajat, kuna sinisel ajalikkudel arvamisel oleks kohtade olemasolul võistlusele tulnud 200 tuhat inimest! Kõik soovisid näha võistlust tugevamatest tugevamate — kahe suurmeistri — vahel Rio de la Plata äärest.

Algville annab Hollandi kuulsaim vahekohtunik Job. Muttters ja k. 4.02 teeb Ferreira alglöögi. Orsi, turniiri fenomenaalne vasakäär, teeb söidu, kuid pörkab kokku neeger Andradega. Mäng on mõlemalt poolt kinnine.

Esimesel veerandtunnil on Uruguail paremus, kuid vaid juuksekarva võrra. 20. min. tungib Campola kahest argentiinlasest läbi ja tsenderdab, kuid Castro terav pealööök läheb mööda. Argentiina forspeerib ja saavutab vastu 2 korneri.

27. min. teeb tsentrforvard Petrone löögi. Fernendez söötab Urdinaranile, see driblingu järele Petronele ja viimane lööb terava nurga alt madalalt vasakusse nurka. Uruguai juhib 1:0.

Jatkut kombinatsioonide punumine koos faamooi driblinguga. Mazalil Urugusi väravas tuleb järjestiku võtta 3 lööki. Uruguai mängib suure enesekindlusega ja arendab toredat kolmnurga mängu, mis Argentiina tagaliine sunnib kõik välja panema. Argentiinlased sünnitavad oma pealetungidel urukeesidele hädaohtu oma vasaku ääre Orsi kaudu, kuigi Andrade temaga võideldes saadab korda tõelisi imetegusid. Tempo kasvab järjest kiiremaks ja kiiremaks. Argentiina heaks on 5 nurgalööki, kui Uruguai saavutab kaks järjestikku. Selle nurgalööki vahelkorra ja Uruguai juhtimisel 1:0 minnakse vaheajale.

Teist poolaega algab Argentiina suure tormijooksuga. Tarasconi söötab hiilgavalt paremäär Carricaberile, kes kõrgelt tsenderdab ja lühikese scrimmage'i järele lööb tsentrfor. Ferreira teravalt paremasse nurka 1:1. See oli 7. min. millele järgnenud paar minutit kulusid publikul hullustuslikkudeks ovatsioonideks. Tempo tõuseb veel ja mäng vaheldub lennuliselt. Uruguai väravaposti juures tekib ääretu puder ja Mazalil läheb hädavaevalt korda värava esisel õhku selgitada. Siis läheb Uruguai siksakkidega kombinides peale ja tekib pöörane võimalus Argentiinale teha väravat. Paremaär Urdinarani ootamatu löök vasaksisemiselt positsioonilt, tehtuna 16 meetrit, raskatab 1/2 meetri kõrguselt vastu Argentiina värava posti. Teisel poolajal kuulus kolmest kaks veerandtundi Argentiinale, kelle suuremast tulisusest tingitud paremus ei olnud küll suur. Kuigi mäng on täiesti fair, saavad mõlema poole mehed tihti kriimustusi ja muhke.

Normaalaeg lõpeb 1:1. Antakse pooltundi pikendust. See mängu osa on pinevatest momentidest veel enam tikitud kui esimesed 90 minutit. Mazali võtab Tarasconi 12 meetri pommi pinevus viimseni. 112. min. võtab Arg. värava vahel järjestikku 2 võimatut palli — üks löödud kümnelt, teine viielt meetrit! Ja otse pöörane on, kui eelviimasel, s. o. 119. mänguminutil Mazali püüab Argentiina vasaksisemise Gainzaraini 10 meetri löögi! Matschi 120 minutit andsid viigi 1:1, nurgalööke 13:5 Argentiina heaks. See oli olümpia finaali suur viik kahe väravaga, millel goalmakeril olid mõlemal pooltel tsentrforvardid — Petrone ja Ferreira.

Kolmepäevalise vahega tuli pidamisele teistkordne finaalmatsch.

Argentiina oli oma meeskonnas eelmise matschiga võrreldes vahetanud vaid ühe mehe — Gainzaraini asemel esines uue vasaksisemisena Perduca. Üllatuse pakkus Uruguai, kes väljale ilmus 5 uue mehega. Esimese finaali matschi forvarditest oli alles jäänud ainult üks — vasaksisemine Cea, kuna peale selle oli veel uue tsentralfina neeger Piriz. Uruguai koosseis oli: Mazali, Nasazzi-Arispe; Andrade-Piriz-Gestido; Arremon-Scarone-Borjas-Cea-Figueroa.

Avalöögi teeb Uruguai ja loob kohe vasaktiivaga kõige kardetavama situatsiooni Argentiina värava ees. Kaitsja Paternosteril oli seisukorra päästmiseks enam õnne kui mõistust. Äge mäng jätkub, kuni 18. min. Uruguai tsentrforvard Borjas löötab vasakäär Figueroale püsti ette ja viimane kihutab kümnelt meetrit tulise täiesti lati alla. Uruguai juhtimine 1:0 võetakse määratu ovatsiooniga vastu.

Monti, Argentiina kapten, finaali järele.

Tasumine ei lase kaua oodata. 29. min. on küljeouidi sisseviske Argentiina heaks, palli söötab kõrgelt keskele Tarasconi ja tsentrhalf Monti teeb 20 meetrit volleylöögiga samuti lati alla 1:1! Siit peale on ülekaalus Argentiina, kelle meeskonnal on suur elaan ja brio. Vasakäär Orsi tungib Nasazist läbi ja loob „koleda“ momendi, siis pörutab paremaär Carricaberri kaks korda järjestikku palli vastu Mazalit. Poolaja lõpul Uruguai pealetungil puudub Scarone pomm ainult kümme sekundit sentimeetrit sihist.

Teisel poolajal on atakeerivaks pooleks jälle Argentiina, kuid Uruguai kaitse saab argentiinlastega küllalt hakkama. Suurepäraselt mängu teeb neegrilt tsentrhalf Piriz. Uruguai vasakäär teeb ühe värava juure, kuid offside tõttu jääb see lugemata. Siis — 27. min. langeb otsustus. Paremsisemine Scarone saab vasakult palli ja teeb 18 meetrit löögi, mis kui välgu sähvatus pimedusse. Ilma, et pall kogu oma lennul oleks tõusnud üle meetri maast — on ta Bosiole pidamatult paremas nurgas — 2:1!

Aega on jäänud veerandtundi ja selle aja sees saavutab võistlus oma tulipunkti. Mõlemas väravas on paar-kolm jubevat momenti, kuid need mööduvad tagajärjetult. Figueroa (Urug.) driblab ka üle maas oleva Argentiina väravavahi, kuid pall lipsab posti kõrvale; Carricaberri (Arg.) löök prahvatab mehe kõrguselt väravaposti!

Lõhe hiline mine oli tingitud mitme tehnilisest raskusest. Lähemal ajal püüame E. Spordilehte korraldada iga nädal välja andma hakata. Tolmetus.

vaba kohta. Kõik on tihedasti täidetud. Printsabiikaasa ilmunisel laulab ligi 45.000 inimest püsti seistes „Wilhelmust“, Hollandi hünni, mille järel kõlab vägev „hurraa“. Võimas ja mõjuv moment. Maratonitornist teatatakse fanfaaridega meeskondade väljale ilmunisest.

Uruguai taevasiniseid särke tervitatakse üle ootuste soojalt. Kuid oraanshärkide ilmunisel vallaneb orkaan. Belgia vahekohtuniku John Langenuse juure ilmuvad meeskonna juhid Nasazzi ja Denis. Viimane võidab valiku ja võtab pärituule, kuid vastu kergesti tonkavat päikest.

Meeskonnad seisavad alglöögil: Uruguai: Mazali, Nasazzi — Arispe, Andrade — Fernandez — Gestido, Urdinaran — Scarone — Borjas — Cea — Arremon, Neist on seitse Pariisi olümpioonikut. Holland: Van der Meulen, Denis — Van Kol, Van Boxtel — Massh — Van Heel, Elfring — Buitenweg — Freeze — Gehring — Weber.

Pikaldaselt, kuid kindlasti pääseb mõjule Uruguai oma täpse koosmänguga. Hollandlased võistlevad selle vastu hiiglaselikult. Van der Meulen peatab Scarone pommi vaevaga. Siis surub Uruguai katkematult. Cea saavutab värava, kuid enne Borjase poolt tehtud fouli tõttu tühistatakse see. Siis pääseb Hollandi esimest korda löögile oma t. f. Freeze kaudu. V. ä. Arremon pannakse mitu korda ofsaidi — jälle nonbeck süsteem. Tsenderduse vasakult annab p. s. Scarone kahe peene nõksuga vabaksmängitud p. ä. Urdinaranile ja see lööb 21. min pidamatult värava. Van der Meulenil tuleb jälle pääta ja Holland jätkab võitlust vaprast, kuid edurivi ei saa üle ainulaadse kaitsepaari Nasazzi Arispe, Urdinaran driblab mööda kolmest oraanshärgist, kuid t. f. Borjas lööb saadud palli mööda. Siis on schans Hollandi: t. f. Freeze kõhkleb aga kümnendik sekundit ja Mazali suudab palli lükata korneri. Hollandi vasaktiiva toreda pealetungi pika ja madala läbilöökesöödu järele pareerib Mazali, kes oma aktsioonides jahedus ise. Urdinarani tugev pomm laskatab latti ja tagasipõrganud palliga tehtud uue löögi päästab van der Meulen jalaga. Poolaeg tuleb tagajärjel 1:0. Kui Urdinaran väljalt koos oma kaasmängijatega riietusruumi minemas, ulatatakse talle tervitustelegramm väravalöömise eest, mis tulnud — Montevideost! Kaabeldamise kiirus edastagasi on tõesti kiire.

Uruguailaste ülekaalule vaatamata purskab ikkagi aegajalt esile kardetavaid oraanshide pealetungi hiile. Lõplik otsustus langeb 5. min. enne lõppu, mil p. s. Scarone p. ä. Urdinarani ettepanekust teeb 2:0 terava löögiga lati alla. Värav oli kõige esimest sorti.

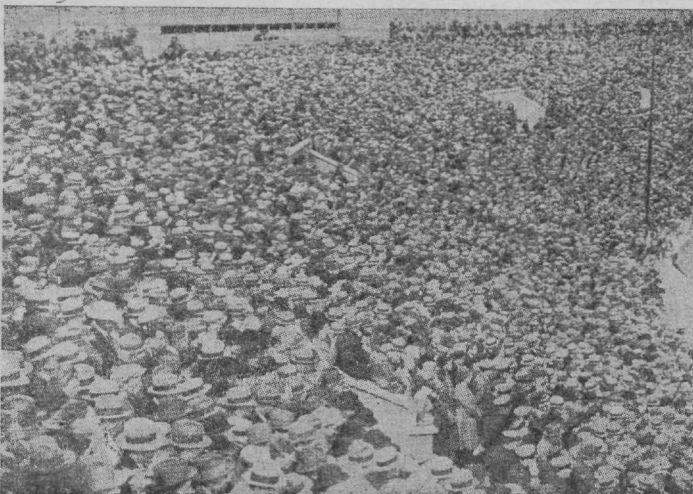
See oli turniiri senistest võistlustest tugevaim matsch. Tuli konstateerida, et Uruguai mäng on Pariisist saadik muutunud veel küpsemaks, teaduslikumaks ja ökonoomsemaks. Siiski ka üks tunduv miinus: langenud on taevasiniste löögilustilikkus.

Hollandlased kaitsesid end kuidas suutsid. Nende taktika oli sihtitud vastase pealetungi koe lõhkumisele. See takistas hollandlasi mängimast enam pealetungile. Siiski saavutasid hollandlased kõigiti austamisväärse tagajärje. Hollandlastele oli matschi päev suur: oraanshärkide esinemine on Hollandiie peaaegu kui rahvuspuha. Osa äridest suleti juba lõuna-ajal, nii peremees kui teenijad ruttasid võistlusele. Publik oli kaunis kindel oma meeskonna võidus ja jagas kogu matschi keskes marulist ergutust. See ergutuskõue oli võrdne vahet Pariisi mängude kõigi võistluste kisa kogusummale. Uruguailased, need pallikuningad, mängisid oma stiili startid finischini. Uruguailased ilmutasid päris põhjemaist rahu ja pall veeres nagu mööda nõõri mehelt mehele. See rahu, mis ei näinud pöörvat vähimatki tähelepanu 40.000-nde sõjakisale, oli pörutav.

Palju süüdi selles, et Uruguai ei saavutanud rohkem kui kaks väravat, oli hollandlaste v. v. van der Meulen. See mees on juba Pariisist saadik olnud Euroopa väljapaistvamaid värava vahte, kuid nüüd Uruguai vastu mängis ta oma elumängu. Rahu ja kindlusega, milles oli õuduse kõrvalmaiku, meisterdas ta rea võimatuid palle.

Uruguailaste parem forvard sel matschil oli p. s. Scarone.

Hollandil ei läinud korda võtta revanschi Pariisi kaotuse eest Uruguaille 1:2. Ka nüüdsel uuel võitlusel Amsterdamiis pidid hollandlased kaotama vaatamata oma ennastohverdavale võitlusele. Selle oraanshärkidele osaks langenud paratamatu knock-out'iga lõppis olümpia turniiri esimene ring.

Rahvameri Amsterdami staadionil finaalpäeval.

Töölisspordi võistlused

8.—10. juunini peetud töölisvõistlustel, millest ka Soome, Läti ja Vene sportlased osa võtsid, oli mõningaid õige keni tagajärgi. Seda soomlastest Bothase, eestlastest Rähna ja venelastest Reschetnikovi poolt.

Kaugus — 1. Rähn, Eesti, 6.85; 2. Dimze, Läti, 6.80; 3. Straume, Läti, 6.16.

1500 mtr. — 1. Bothas, Soome, 4.05,0; 2. Dreimann, Läti, 4.19,4; 3. Antson, Eesti, 4.25,0.

500 mtr. — 1. Dimze, Läti, 13.24; 2. Reschetnikov, Vene, 11.55; 3. Robesnieks, Läti, 11.24.

10.000 mtr. — 1. Maksunov, Vene, 34.30,0; 2. Parup, Läti, 36.40; 3. Sulling, Eesti, 40.30.

100 mtr. — 1. Polikarpov, Vene, 11,2; 2. Rähn, 0,10 mtr.; 3. Straume, Läti, 1 mtr.

Ketas — 1. Dimze, Läti, 37.83; 2. Robesnieks, Läti, 35.08; 3. Rähn, Eesti, 33.86.

200 mtr. — 1. Polikarpov, Vene, 23,7; 2. Straume, Läti, 23,7; 3. Karu, Eesti;

Kõrgus — 1. Zõgankov, Vene, 1.63; 2. Dimze, Läti, 1.63; 3. Antson, Eesti, 1.53.

800 mtr. — 1. Rauttanen, Soome, 2.01,9; 2. Baltin, Läti, 2.05,2; 3. Karu Eesti;

3000 mtr. — 1. Bothas, Soome, 8.54,2; 2. Parup, Läti, 10.09,0; 3. Antson, Eesti, 10.14,4.

400 mtr. — 1. Polikarpov, Vene, 53,5; 2. Straume, Läti, 55,3; 3. Jukkum, Eesti.

110 mtr. tõk. — 1. Rähn, Eesti, 16,2; 2. Polikarpov, Vene, 0,10 mtr.

Oda — 1. Reschetnikov, Vene, 59.18; 2. Dimze, Läti, 51.15; 3. Robesnieks, Läti, 47.91.

Praegune aeg oma tööga nõuab palju jõudu, — rohkem kui suudame anda organismile tarvitades harilikku toitu.

Iga hommiku eineks tass „**Ovomaltine**“ on tervisele kasulik ja tõstab sportlist võimet.

Nii on **OVOMALTINE** päämiselt spordimehe toiduks.

Olümpia turniiri bilans.

(2. lhk. järg.)

juure suurt kiirust. Viimane tõstab nende mängutugevust tunduvalt. Et Tschii Portugalile kaotas, on „jalgpalli asi“, see tähendab, et uuel matschil oleks arvatav võitja palju enam Tschii kui Portugal.

Jugoslaavia

meeskond Amsterdams jättis väga hea mulje. Neilt ei usutud sarnast väljapaistvat saavutust Portugali vastu, kes tänavu tõusnud Euroopa kõige esimeste sekka. Jugoslaavia on võimas „ühe aasta ja ühe päeva“ järele, nagu sarnane ütetus on, tõusma täiesti võrdseks oma naabritele Kesk-Euroopas.

Kaheksa rahvust pääsesid teise ringi, kellest esimestena peatume kaotajate juures.

Saksal

oleks Uruguai vastu olnud väike schans ainult liikuvama keskpoolkaitsja olemasolul. Saksa pikaldane keskpoolkaitsja Kalb oli võimetu uruguailaste tehniliselt täiusliku ja äärmiselt kiire mängu vastu. Nii kaotas Saksa meeskond kooskõla ja mängis sellega juba algusest nagu kümne mehega üheteistkümne asemel. Uruguailased ei lasknud sakslasi sugugi mõjule ja igal juhul garanteeris võimete vahe Uruguai võidu.

Hispaania

meeskond jättis suurepärase mulje. Hispaanlased mängisid igas suhtes suursugust ja tehniliselt head jalgpalli. Erilist nimetamist teenib hispaanlaste erakordne peamäng, milles nad on otse kunstnikud. See on ikka samane jalgpalli loterii, et pea-

le esimest võistlust Itaaliaga 1:1 ja teisel võistlusel kaotasid teenimatult ränvalt 1:7.

Belgia „11“

oma matschil Argentiina vastu tõusis matschil enesel suurvormi. Otsustaval hetkel lasksid nad aga käest värvavõimaluse ja andsid siis viigil seisva mängu argentiinlastele ära. Belgia mänguvõime on lähedalt võrdne hollandlaste omale. Hollandlased oskavad paremini võidelda, kuid belglaste mängus on elegantsi, mis puudub rasketel hollandlastel.

Portugali

võis oodata turniiri esimese nelja hulka, kuid nende edurivi teravale vikatile oli kiviks Egiptuse kaitse. See oli Portugalile pigine päev, mil nad oma hea kultuuriga mängu juures pidid kaotama tuulispasana kiiretele egiptlastele. Õiglasem oleks olnud Portugali kaotamine Jugoslaaviale, kuid alati kõneleda õiglusest on küllalt sagedasti tänamatu asi. Tõelikkuse käes on õiglus tihti mänguasi, nagu see sündis Portugal-Egiptuse võistlusel.

Egiptuse

tugevus peitub esmalt meeskonna kolossaalses kiiruses, edasi vastupidavuses ja siis löögikindluses. Egiptlaste pärastised suurkaotused Argentiinale ja Itaaliale on mõistetavad viimati nimetatud meeskondade edurivide variandirikka kombinatsioonmänguga, mille vastu Egiptuse kaitse abituks muutus. Kindlalt on Egiptus meeskondi, kellel suur arenemisvõime.

Järele jäänud kahe meeskonna — Uruguai ja Argentiina juures peatume eriti, kuna nad moodustavad ekstraklassi.

Kolmik — 1. Rähn, Eesti, 13.72; 2. Dimze, Läti, 13.01; 3. Straume, Läti, 10.93.

Jalgpallis lõi Eesti meeskond Läti oma 3:2 ja mängis Soome omaga 1:1.

O.-i. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordiabinõusid parimatest kodu- ja välismaa tehastest.

Välismaalt kohale jõudnud ping-pongi kummiga kaetud reketid.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Kaubamaja „Sport“

Tallinnas, Narva mnt. 19
kõnetr. 23-00

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel
Kergejõustikus: kettad, viskeodad, hüppeteivad, tõukekuulid, hüppe- ja jooksu kingad, tiikoo-särgid, jne.

Võimlemises: vabarharj. kepid, kurikad, käsi-pommid, kingad, püksid, võõd, niudeside-med, rõngad, trapeetsid, meditsiinipallid, matid, ja kõik võiml. riistad.

Jalgpallis: saapad, pallid, kummid, pumbad, rihmad, nõelad, viled, värvav. kindad, säärekaitsed, põlvekaitsed, kondikaitsed, sääred, trikood, saapanupud, paelad, pallivõie, jne.

Tennis: reketid Inglise vabrikust, presid, õli ja lakk; reketi kummist kaitsepide-med, kingad Inglise ja Prantsuse, võrgud, pallid, särgid, püksid jne.

Raskejõustikus: maadlussaapad, trikood, matid, randmerihmad, tõstekangid, poksipallid, kindad, poksisaapad, pallikindad jne. Kalapüügi abinõud, laste vankrid, rattad, reisisumadaniid.

Ujumises: trikood, püksid, mütsid jne.

Müük suurel ja väikesel arvul.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.